

2013 m. vasario 15 d., penktadienis

Nr. 7 (1021) | Kaina 2,50 Lt

D a i / é | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i j a

Brangūs skaitytojai,

Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Skirkite 2 proc. savo pajamų mokesčio „7 meno dienos“ – leidiniui, pelniusiam išrankių skaitytojų dėmesį.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512, nurodyskite VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą 302725178.

Reikalingą formą galima užpildyti internte Mokesčių inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiems ir ankstesniams metais mus palaikiusiems.

2

Onai Narbutienei skirta knyga

3

Prasidėjo J.S. Bacho muzikos festivalis

5

Martos Vosyliūtės meno projektas

„Duslintuvius“ 2013 m.

Pokalbis su menininku Nerijumi Erminu

Linas Blažiūnas. Be pavadinimo. 2012–2013 m.

AUTORIAUS NUOTR.

Drugeliai tarp skalbinių

Lino Blažiūno ir Lauros Selmistratytės personalinės parodos galerijoje „Kairė–dešinė“

Monika Kalinauskaitė

Šis Vilniaus grafikos meno centro laiptinė skiria ne tik puses, bet ir žmogaus bei gamtos kūriinių paulius – Lino Blažiūno parodą „Baltais drugelis“ ir Lauros Selmistratytės „Tai audinys“. Apeinu jas taip, kaip ir rašau, iš kairės į dešinę.

Kairėje salėje mane pasitinka stikle sustingusi gyvūnija. Ant sunikių grandinių pakabinti skaidrūs lakštai, kuriuose iš smulkijų štrichelių išnyra grynas grožis – gyvūnų atvaizdai. Parodos konцепcija nuo filosofiškų ieškojimų („Jei snaigės krisdamos iš dangaus virstų baltais drugeliais, nebėlkitų būtojo kartinio laiko“) peršoka prie beveik liaudies pasakos („Pagavau krentančią snaigę ir ji pavirto drugeliu. Drugelis nuskrido į smieglę ir vėl atvirto snaige. Vėjas tą snaigę pakélé ir pavertė tuo pačiu drugeliu“), o baigiasi pačiu

tikriausiu haiku („Ikalinti kūnai / Virsta baltais drugeliais / Sustingu siu skrydžiu“). Parodą lydintis tekstas kvapo neužima, tačiau ne jis čia svarbiausias, tad palikusi jį literatūros kritikams žengiu gaudyti drugelių.

Salės centre pakabintas gigantiškas baltasparsnis, po kuriuo pribarstyta tokiai pat smulkesnių, kirptų iš plono balto popieriaus. Sunku su tais drugeliais, pagalvoju. Jie, rodos, kišami visur – į tatuiruotes, šilko pramonę, sąsiuvinį viršelius ir įsimylėjilių pilvus. Sunku priliesti drugelį taip, kad neprāžudytum ar nepaverstu pigiu lipduku. Su liūdina šypsena prisimenu, kaip Lino Blažiūno kirptų drugelių buvo gaila per parodos atidarymą. Pasaulyje, kuriame snaigės ir lieka snaigėmis, lankytotų batai užnešė vandenynus tirpus purvo, o jam nė motais joks baltumas ir skrydis... Bet su oru ne-

pasiginčysi. Su gamta irgi, tad aš be jokių klaustukų, atviromis akimis priimi visą šį mažą žvėrynelį: lapę vidury šuolio, plazdančią pelėdą, šerno ir elnio galvas, išdidesnes už bet kurį Romos imperatoriaus biustą. Kai kurie stiklai papildyti švelniais nespalvotais fotomontažais, kur žvériukai trumpam grąžinami į namus – savą dangų ar apsnigtą mišką. Kai kuriuos salės lempos apšviečia taip, kad jie meta šešelius ir igyja daugiau tikrumo, o štrichas užauga kailiu.

Jautrumo ir estetiškumo čia neįprastai daug, jie plevena kaip drugeliai aplink galvą. Sunku nesizavėti ir nesvaigti nuo to jausmo. Tačiau visi šie gyvūniški ir paukštisčiai pavidalai dabar nepaprastai pamégsti ir ikyriai matomi, vis šmēžuoja tai ant marškinėlių, tai iliustracijose.

NUKELTA | 6 PSL.

Onos Narbutienės *praeliudium*

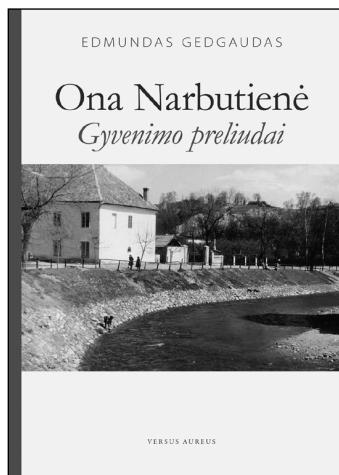
Viktorija Daujotytė

Paskutinis profesoriaus Eugenijaus Ignatonio tekstas – recenzija apie Edmundo Gedgaudo knygą „Gyvenimo preliudai“, skirtą Onos Litvinaitės-Narbutienės ankstyvajam gyvenimui: „Svarbiausia tai, kad išmokau mylēti žmones“ („Literatūra ir menas“, 2013 01 25). Esmingai išskirta Onos Narbutienės laiško mintis. Meilė žmonėms tikrai buvo lyg koks šios iškilios asmenybės žymuo. Muzikologijai rūpi ir muzika, ir jos žmonės. Tai ir Onos Narbutienės pozicija: parašė ir parengė kelionika knygų apie lietuvių muziką ir jos kūrėjus. Buvo muzikos mokytoja iš pašaukimo – ir tada, kai jau profesorė.

Pasirodo svarbių knygų, gyvenimo liudijimų, turinčių ir intelektualinės biografijos ar autobiografijos bruožų. Lietuvos rašytojų sajungos leidykloje išėjo vertinga Vando Zaborskaitės knyga „Autobiografijos bandymas“, beveik vienu metu su Edmundo Gedgaudo knyga „Ona Narbutienė. Gyvenimo preliudai“, rūpestingai išleista leidyklos „Versus aureus“. Gražus maketas, tikslus senų, retų fotografijų ir teksto santykis (dailininkas Saulius Bajorinas). Unikali biografinė ir autobiografinė medžiaga, galinti turėti pateikimo variantų. Edmundo Gedgaudo pasirinktas būdas įdomus, komplikuotas – su ryškia autorine valia, jungiančia, rišančia. Knyga tiksliai pavadinta: preliudai, *praeliudium*; dar prieš pagrindinį gyvenimo žaidimą, bet jau ir *žaidimas*, ir preliudai, kartais įgauna fugo atspalvi, kai aiškiai girdimas vienas balsas, o jo pateikta tema kartojama, varijuojama kitų balsų. Greitai einanti, greitai mąstanti, greitai sprendžianti, duodanti toną – fagos muzikinė prigimtis. Onos Narbutienės „gyvenimo fugo“ atskleidimo atsiskleidimo dar turime laukti.

Knygą sudaro dvi dalys: giminės istorija, įdomi ir vertinga, ir laiškai jauniems, artimiems būčiuliams. Tad dalis knygos parašyta pačios Onos Narbutienės. Bet rašyti iš parašyto nėra lengva. I knygą galima žvelgti keliais rakursais. Pasirenu laisvesni – išpūdžio, sutelktu i Onos Narbutienės pasaulio atpažinimą, i asmenybės formavimosi kelią. Greta pagrindinės veikėjės ir artimų žmonių, senelių, tévų likimai, bréžiasi ir Vytauto Narbuto, mokslininko ir rašytojo, charakterio kontūrai. Su pasauliu, kuris prasiveria Edmundo Gedgaudo knygoje, jau buvo galima susitikti Onutės Narbutaitės kūrinje „Skiautinys mano miestui“. Neapgavo nuo jautara, jog štie tekstai, šita muzika, šitoks Vilniaus skleidimasis – iš gilių, iš gilių giminės šaknų, kurios siekiasi Lietuvoje Didžiosios Kunigaikštystės.

Vos ižiūrimai – tas pats pasaulis, ta pati lietuviškumo pajauta („lietuvių yra mano siela“) kaip Šatrijos Raganos biografijoje, kūrybos versmėse. Muzikoje, muzikavime, skambinime: „Iki užsimiršimo. Kai

atsisėdu, tai kokias dvi valandas, iš eilės viską, kas gražu. Ir vis prisimenu, ką užmiršau Tau paskambint“. Chopinas („Pradėjusi klausytis jo muzikos supratau, kad taip kurti gali tik labai kilnios sielos žmogus“), žiūréjimas į jo portretą („Atsimenu, pradėjau žiūrėti į salę kabanius portretus, pamačiau Šopeno, ir man pasirodė, kad sutikau gerą pažistamą, pasidardė lengviau“), žinomas, kad nieko pasauly nėra puikusio už gražią muziką ir už gražią meilę.

Koks šopeniškas saskambis su Onos prasitarimu 1953 metų laiške: „Man taip būna gyvenime, kad aš kartais pajuntu laimę, o tai juk reiatai būna. Pajuntu ją tokiais momentais, kai jau įsimaišo liūdesys, kai jau žinau, kad viskas baigsis, bet dar yra.“ Dar yra, o jau baigsis. Tik muzika, tik labai gera lyrika pagauna šį momentą iš labai jautri siela – stebuklinga, kad Ona galėjo tai pasakyti. Stebuklinga, kad visa, kas turi autentišką būtį, gali prasideti. Edmundas Gedgaudas subtiliai veikia tuose prasitėsimuose, lyg būtų geras mediumas.

Toliau keli balsai, sutelkti knygoje – susisekiantys, sueinantys į vieną tašką, kaltantys apie Onos Narbutienės asmenybės išskirtinumą. Balsai ne iš akademinių, ne iš muzikų pasaulio. „Anišku bolše vsex liubliu“, – sako senas sibirietis Irkutskė. (Marija, Jurgio Baltrušaičio žmona, jau po poeto mirties, apie jo gyvenimą Paryžiuje: „jis ir čia privertė visus save pamilti“.) Yra tokia reta žmonių grupė – pamilstamų. Tai ir apie Onutę. „Pani, moja droga Paninė“, – tai Feliksas, „katafalkininės“, kiemsargis, senamiestyje, prie Bernardinų, tarybiname Vilniuje, jau po Sibiro, jau su šeima, jau apie Narbutienę. Sūnaus balsas, kai jau jos nebebuvo: „Nemate visokio „brudo“, todėl prie mamos jis ir nelipdavo. Neieškodavo kituose ydų. Tokio kito žmogaus gyvenime nesustikau. Jokios itampas, jokių blogų nuotaikų. Mama visada švytėdavo.“ Duokite vaikams motinų, kurios gyvūti, ir pasaulis pasikeis.

Iš Onutės Narbutaitės užrašų apie giminės istoriją: „Apolono Radus-Zenkavičiaus, propresorėlio, giminės genealoginis medis buvo saugomas mano mamos šeimoje iki Antrojo pasaulinio karso pabaigos. Anot bobutės, jo pradžia siekė maž-

daug XIV a. pabaigą – XV a. pradžią. Žmogus, kuriuo pradėdamos medis tame dokumente, turėjė raktininko titulą ir pareigas Vytauto Didžiojo dvare.“ Lietuvos generolas Leonas Radus-Zenkavičius, rūpinėsi ir lietuviška karinė terminija: mums tinka žodis „karūnas“, prof. Būgos patarimui. „Žodis „karūnas“ skamba gražiai ir, mano supratimu, visiškai tinka Karo mokyklos mokiniams pavadinti“ – iš rašto krašto apsaugos ministriui. „Ona – savo senelio anūkė“, – taiklus Edmundo Gedgaudo išterpimas. Tikrai – slaptos generoliškos prigimties, gebėjusi valdyti ne įsakymais, o įtai- ga; lengva ir malonu buvo jai paklusti, paklausyti. Turėjusi ir savo motinos, Sibire įsigijusios sunkią techninę specialybę, tvirtybės.

Vilniuje giminės kurtasi iš kelių karty. Ne ateivai, savieji. Lietuviai ir lietuvybę pasirinkę. Puikios archyvinės nuotraukos, ryškūs veidai. Karinės vyru uniformos, nuostabios moterų skybėlės. Atkakliai ieškanči Edmundo Gedgaudo živilgsnis: kur tos gražios balkono grotelės, kur Onos senelė vokietė Kotryna su būsimą Onos mama Olga 1906 metais? Vilnius yra svarbus Edmundo Gedgaudo knygos veikėjas ir tai labai brangus. Vilniui labai reikia tokų autorių, turinčių savają miesto patirtį ir miesto viziją.

Koloritingas ir prieškario Kauñas. Edmundas Gedgaudas turi gerą istorinę vaizduotę – kaip grįžimą, įsibuvimą, papildomą ir atkakliu senosios periodikos, istorinių šaltinių skaitymu. Prieškariniai laikraščiai turėjo žmonių, daiktų, vardu, įvykių. Atstatoma, atkuriama ir įdomi anksstyvoji kauniečių meilė operai. Tai svarbu – jaunu Onos Litvinaitės gyvenimą lydi opera, labai įstrigęs „Faustas“, „Eugenijus Oneginas“. Jaunosios „operomanės“ – ar tai dar kada bus, ar dar bus įmanoma, kad žmogaus dvasiai brėstų iš muzikos kaip pasirinkimo?

Kalbų ir tautybių sanypnos: lenkų, lenkų žemaičių, lietuvių, vokiečių. Tikybą: katalikų, evangelikų, stačiatikių. Ir lietuvybės šamoningumas, kurį iš Onos Narbutienės ne vienas bus patyres. Mažosios Lietuvos, Klaipėdos realijos. Taip, Ona Narbutienė puikiai kalbėjo vokiškai, Nidos Thomo Manno festivalių metu ją nuolat kalbino vokiečiai, lyg jausdami kalbėjimosi malonumą. Litvinų pusė, pravardinė pavardė – lietuvių, gyvenę ne Lietuvoje, užteko ir Žemaitijoje ar Liepojoje. Liūnė Janušytė, „Korektūros kliaudos“, vieno iš žaisminguų, paryžietiškių prieškario lietuvių romano autorė, iš tos pačios giminės. Čiūtelius dvaras Klaipėdos krašte, pasutinis šeimos įsikūrimas, dar su prosenele Charlotta. Nuotrauka: Onutė prie senojo dvaro lesina vištasis. Kažkaip ne dvarponiškai, prie rūmo turėjo būti klombos, gelynai. O čia – vištasis. Turėjo arkliuką, žemaituką. Žemaitukas – jau ponybė, bet labai žemaitiška.

Karas, bégimas. Grįžimas atgal –

prisiglaudimas Vilniuje, Tauro kalno papédėje. Vilnius su Cz. Miłosz žyme – „Miasto bez imienia“. Mokslo pradžia, Gimnazija, myliamiausias mokytojas Pranas Sližys, choro vadovas, pirmieji literatūros skonio pojūčiai, muzikos mokymas. Visą gyvenimą išlaikys meilė savo mokytojams. Ir dėl to pati bus išskirtinė mokytoja – matanti, girianti, jaučianti. Kas nėra turėjė savo mokytojų, niekada nebus geras mokytojas.

Pokaris, o Vilniuje skamba daug geros muzikos. 1946 m. rudenį Aleksandras Livontas smuikavo Mendelssohno Koncertą e-moll, o su Eugenijumi Paulausku – Bacho Koncertą dviem smuikams d-moll. Jurgis Karnavicius skambino Čaikovskio Koncertą b-moll – tai pui- kios Edmundo Gedgaudo sutelktos muzikinio fono rekonstrukcijos, iš įvairių laikotarpų, skirtinų žanrum. Atskirai vertinga.

Tremtis. Su motina, senele ir broliu 1949 m. ankstyvą pavasarį. Už LDK, už aukštą giminę, už senelį generolą, už tévą – karininką. Nuo čia antroji knygos dalis – iš laiškų, daugiausia Vytautui Narbutui, klasės draugėms, Pauliui Juodišiui, Gražinai Ručytei. Trumpas baigiamasis Vytauto Narbuto žodis. Šioje vietoje ir mums, skaitantiems knygą, reikia padėkoti visiems ir vioms, išsaugojusiems Onos laiškus. Labiausiai Vytautui Narbutui, laiškus ir laiškelius rūpestingai laikiu- siams ne tik kaip savo atskirą turtą, bet ir kaip bendresnį ypatingos žmogaus prigimties paliudijimą: *lumen naturale* – šviesa, kuri sklinda iš pačios prigimties ir niekas, jokios aplinkybės negali jos užgesinti. Kam tenka laimė su tokia prigimtimi susitikti, lieka jos apšvietastas. „Švytinčių akių“ mergaitė ilgomis kasomis. Ramios išminties šviesos apgaubta žilagalvė, išsaugojius jauną dvasią.

Laiškai – unikali patirties medžiaga, neišsemama. Susitelksiu į vieną aspektą, į ankstyvius stiprios, šviesios prigimties liudijimus, į aiškiausias jos formulutes, kad jos pasiekėtų kaip galima daugiau.

1949-jei, dar važiuojant į tremtį: „nė karto neverkiau, tik kartais taip norisi išlaužti stogą“; „norėtusi išlaužti vagoną ir bėgti ten, kur taip traukia širdis“. „Išsiveržti, prasiveržti“ – stiprios prigimties jutimai. Pauliui Juodišiui, 1949: viską galima iš žmogaus atimti, „bet negaliama atimti jo sielos ir prisiminimų“; „visokie keiksmai ir kiti dalykai manęs visai neliečia. Aš toliau gyvenu savo gyvenimui (...)“; „visgi garbė yra viskas, nesvarbu, jei aš kada gal apiplyšus ir kažin kokiame stovyje sugrijuš pas Jus, bet žinosiu, kad savo naštą mėgėjau pakelti garbinai“; „aš dejuojančių žmonių nelabai mėgstu“; „aš niekad nenoriu būti tokiu silpnu žmogum, kuris pirmai kliūčiai pasitaikius palūžta“; „kolchoze tai vis skaičiau tas dvi knygas, kurias turėjau su savim, būtent Maironio lyriką ir „Eugenijų Oneginą“.

Pradeda dirbtai toj pačioj mokykloj, mokyti vaikus muzikos. Dar Irkutskė įjina į savo gyvenimo kelią, į pagrindinę savo gyvenimo kryptį kryptį, kurios trauką taip anksti pajunta. Muzikos, jos istorijos pedagogė.

Vytautui Narbutui, žinoma, parašyta daugiausiai ir giliausiai. 1952-jei: „Vieta čia yra neprastai gražių, tik toks kitoks grožis, aš pasakyčiau šaltas. Visgi kickvienam žmogui brangu savo, ir kaip gražu būtų kitur, viskas atrodo ne taip“; „aš turiu vieną blogą ypatybę, o tai prisirišimas. Aš žiūriu į žmones, kurie gali šiandien gyventi čia, rytoj ten, visur jie laimingi, turi naujus draugus, pažystamas. O aš taip negaliu, aš tik ir galvoju apie Lietuvą, ir šita mintis neatksiria nuo manęs“; „(...) nežiūrint visko, gyvenimas visgi gražus, reikia tik mokėti įsižiūrėti į tą grožį“. 1953-aisiais: „O man niekad nebūna nuobodu, net tada, kai esu priversta nieko neveikti“; „aš turiu savo pasaulį, kuriuo visgi gyvenu“; „tik dėka šio savo pasaulėlio aš ištvėriau viską, ką man teko pergyventi“. „Aš sugebėjau išsaugoti savo gal net idealistines pažiūras ir niekados negalėjo jų sulaužyt“; „kartais pajantu stačiai „fizinį“ skausmą. Apie tai aš negaliu daug kalbėti, nes per daug skaudu, bet, žinai, aš to niekados neužmiršiu ir ką daryčiau, kažkur širdies gilumoj visuomet jaučiu tą tėvynės ilgesį. Aš niekados nežinojau, kad ją taip myliu“; „Svarbiausia tai, kad aš išmokau mylēti žmones.“ Jutimas, kad yra gera mokytoja, kad net per „muzliteratūrą“ būna tokia tyla, kuri ir pačią stebina. „Mano vaikiukai“ – tai apie muzikantelius prie didžiulės „Estonios“, apie Taničką, gabiausią mokinę, norėjusią supiršti savo mylimą mokytoją su kariškiu pusbroliu... Daug norinčių mokytis pas Oną, o juk dar tokia jauna. „Mano dvi „natūros“, – rašo apie save, linkusių į vienatvę (kaip tėvas ir diedukas), o kartais lyg nešama kokios pakilumo bangos. Lydima muzikos, melodijų, literatūros ir į galvą lendantis motyvus „kak xorošy, kak sviežy byli rozy“ – tai iš Ivano Turgenevo, iš jo eilėraščiu proza – tikrai muzikalus. „Kokios puikios, kokios gyvos buvo rožės“...

Gražinai Ručytei, jau gržus, 1955 m. vasarą: „pravažiavau autobusu didelę Lietuvos dalį, važiavau nuo 10. 30 iki 20 val. vakaro (i Biržus). Ir Tu gali įsivaizduoti, kokiom akim žiūrėjau į visus kaimukus, į medinius kryžius prie kelio, į praeinančius žmones. Gera visgi Lietuvą, labai gera!“ Lyg klausytumeis graudaus Jono Aisčio „Peizažo“: „Laukas, kelias, pieva, kryžius...“ (...), „Gera čia gyvent ir mirti! / Gera vargt čia, Lietuvą!“ Ir čia pat atsimintum laiško sakini, kaip viename subuvime Irkutskė Ona Litvinaitė ir Gražina Ručytė – jaunos, gražios, pačelusios – abidvi šoka lietuvišką polką... Kad pintusi abi melodijos: elegijos ir linksmo šokio.

Byla nr. 1. Kaip Bachas lietuvių muzikos avangardą sužlugdė

Laimutė Ligeikaitė

Kad modernioji lietuvių muzika, be vieno kito akibrokošto, iš esmės sukasi apie Messiaeną ar netgi Debussy, – daugelis tyliai pripažįstame. Bet kad ilgam apsistoję prie Bacho! – gluminantis atradimas, kurį padariau visai nesenai. Galimai susidariusia situacija paskatino pasidomėti Nacionalinėje filharmonijoje 2013 m. vasario 6 d. prasidėjės IV Bacho festivalis ir jo pradžios koncertas „Bachas ir Lietuvos muzika“. Ypač rimtus įtarimus kelia koncerte skambėjusi ryškiausiai Lietuvos kompozitorių Osvaldo Balakauskui ir Algirdo Martinaičio kūryba bei ju bendrininkavimas su orkestru „Musica humana“ ir jo meno vadovu bei dirigentu Algirdu Vizgirdą. Retrospektviai pasiek kompozitorių ir „Musica humana“ bendrą veiklą, nustebsimė, kaip seniai kasamasi pro progresu pamatais ir kuriama istorinėmis konvencijomis grįsta muzika. Iš patikimų saltinių (Muzikos informacijos ir leidybos centro) sužinota, jog ne tik užsakyti, atlikti, bet ir jamžinti kompaktinėse plokšteliėse visas pluoštas baroko dvasia dvelkiančių kūrių: CD „Raktažodis“ (2009) – O. Balakauskas „Dueti Concertanti“, Koncertas obojui, marimbai ir styginiams, Vaidos Striaupaitės-Beinarienės „Raktažodis“; CD „Keliai ir keleivis“ (2006) – O. Balakauskas „Šokų siuita“, A. Martinaičio „Keilių ir keleivių“; CD „tiltas [the bridge]“ (2003) – A. Martinaičio „Musikalisch Opfer“. Beje, su kitais senosios muzikos ansambliais bendradarbiauta taip pat. Tai tik keletas pavyzdžių iš koncerte skambėjusių autorių dosjė.

O kiek dar yra kitų kompozitorių kūrybos, bylojančios apie keistą šiuolaikinių menininkų potraukį senajam barokui? Turi tokį „nuodėmį“ ne vienas, pavyzdžiui, Mindaugas Urbaitis („Bachvariationen“, „Capricci“), Vytautas Barkauskas (kelios „Partitos“), Arūnas Navakas („Cadenza“), Vidmantas Bartulis („I like J.S.Bach. Prelude C Major“) ir t.t. Užuot vedę lietuvių muziką į XXI a. halogenines erdves, jie žiūrėjo į baroką kaip į kokį daraktorių.

Svarstau, galbūt įstabioji Lietuvos baroko architektūra savo fluidais vis dar veikia menininkų sąmonę? Galbūt tai, jog Bacho laikais savos muzikos neturėjome (išskyrus Žygimanto Liauksmino vadovėli „Ars et praxis musica“)? O gal mūsiškius traukia visai kitoks pozūris, toks kaip Benedetto Croce's: barokas kaip kiekvienos epochos meno smukimo, krizės stadija? Kad ir kaip būtu, ir šiandien puolam tėvui Bachui į kojas nelyginant sūnūs paklydėliai...

Kadangi Osvaldas Balakauskas kelis dešimtmecius buvo vienas iš ryškiausiai lietuviškos muzikos progreso variklių, juo didesnę nuostata-

Mindaugas Zimkus

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS

bą kelia ilgus metus jo slapta puoselėta baroko muzikos adoracija. Antai vienu populiariausių kompozitoriaus darbų laikomas Koncertas obojui, klavesinui ir styginiams (1981) savo faktūra artimas Antonio Vivaldi muzikai; „Concerto brio“ smuikui ir kameriniams orkestrui (1999, dedikuotas smuikininkui Rusnei Mataitytei) kai kurios dalys primena barokinio tipo koncertą, nors čia girdėti ir džiazo elementų. Ka jau kalbėti apie kūrinį „Das Bachjahr“ („Bach metai“, 1985).

Galiausiai O. Balakauskas visiškai išsižadėjo avangardizmo. Pokalbyje su muzikologe Rūta Gaidamavičiute (žurnolas „Krantai“, 2012 nr. 12) kompozitorius užsimena apie tradicijos pranašumą. Anot O. Balakauskas, (...) tradicija leidžia žaidimui ižykti, t.y. leidžia veikti žinomoms (tarkim, atsiradusioms dar pries avangardą) arba pasamoninėgai suvokiamoms taisyklėms, ižvelgti, ar muzika atitinka minėtias taisykles, pajusti ju pažeidimo žaismą. (...) Aš matau efektyvesnį kelią, negu užmojis kiekviena minutę kurti „originalius“ dalykus, kaip rekomenduoja avangardistai (pvz., Stockhausen). Tas keliai skatinā remties tradicine kompozicija ir tradicine publika, mylinčia Rossini, Mahler, Prokofjevą ir, žinoma, džiazą (tradicien!).

Kas galėjo pagalvoti... Netgi naujausias O. Balakauskas kūrinys „Odyssey-3“ fleitai, obojui ir styginiams – tai dar vienas neginčijamas barokinio mąstymo ekspansijos į lietuvių šiuolaikinę muziką įrodymas. Štai tokį pasiaiškinimą (koncerto programoje) pateikia pats autorius: „Odyssey-3“ fleitai, obojui ir styginiams (2012) – tai nauja, modifikuota ankstesnio kūrinio kameriniam orkestrui „Odyssey-2“ versija. „Odyssey-3“ – vienos dalies kūrinys, pagrįstas variantiniu besikartojančiu melodiniu ir ritminiu struktūrų plėtojimu. Fleitos, obojus ir styginių polilogas formuoja mas pasitelkiant kontrapunktus, imitacijas. Taip išryškėja įvairiuose tembruose, registruose, „klajojanti“ tema arba dominuojantis ritminis pulsavimas ir formuojamos skirtinės dinaminio intensyvumo kulmina-

cinės bangos, kurios lemia muzikos ekspresiją.“

Beje, autorius čia nepaminėjo vieno svarbiausiu savo kūrybos bruožu – muzikavimo laisvės, improvizaciukumo, kurie nereiškia „bet kaip“, o reiškia tikslaus struktūrinio sumanymo atspėjimą, pajautimą ir lengvą, elegantišką jo atlikimą (pačia tikriausia barokine prasme). Progą parodyti tokią muzikavimo laisvę autorius ir vėl suteikė orkestrui „Musica humana“, tik ši kartą atlikėjai ne iki galo ja pasinaudojo: buvo juntamas susikaustymas, siek tiek prigesusi ekspresija. Tačiau skambesio visumą puošė stilingai solistų (fleitiminkės Simonos Vaitkevičiūtės ir obojininko Roberto Beinario) atliekami barokinės melodikos atspindžiai, ornamentikos segmentai.

Stabtelėjusi prie atlikimo temos, pirmiausia pasveikinčiau didžiausią kūrīvį (greta orkestro) koncerte atlaikius atlikėjus: puikų obojininką Robertą Beinarį ir žinomą vargonininką bei klavesininkinį Balį Vaitkų, kurie (ir solo, ir su orkestru) dalyvavo atlikant visus kūrinius ir sudarė patikimą viso koncerto *basso continuo* ir tiesiogine, ir plačiaja prasme. Jų muzikavimas sustiprino netgi orkestro pozicijas pateikiant tikrai didelę ir sudėtingą bei stilistiskai įvairią programą. Tokio pobūdžio programa – drąsus iššūkis ir festivalio orkestrui, ir publikai. Šią kartelę užkélé Bacho festivalio iniciatorius Nacionalinės premijos laureatas Algirdas Vizgirda, puoselėjantis šiltus jausmus ir baroko, ir lietuvių šiuolaikinė muzikai. Reikia pripažinti, jog, nepaisant keleto nežymų „nuoslydumų“, su šiuo iššūkiu orkestras pasiaukojančiai susidororo.

Ypač koncerto energetinė skalė pakilo atlikant Johanno Sebastiano Bacho Kantatą „Herz und Mund und Tat und Leben“ (BWV 147), kurios sodriam skambesiui pasitarinavo ir pagausėjusios atlikėjų pajėgos: solistai Raminta Vaicekauskaitė (sopranas), Vilija Mikštaitė (mecosopranas), Ignas Misiūra (bosas), valstybinis choras „Vilnius“ (vadovaujamas Povilo Gylio). Solistai balsoi skambėjo lygiai, raiškiai, o choros pademonstravo galintis įveikti netgi Bacho muzikos mobilumo vin-

Raminta Vaicekauskaitė ir orkestras „Musica humana“

gius ir kartu išgauti minkštą, sodrų balsų derinį. Tiesa, pasak vakariečių baroko žinovų, šis stilus netgi nereikalauso tobulos technikos, daug kas priklauso nuo atlikėjo asmenybės, kiek individualumo kūriniui jis gali suteikti. Tad iš esmės svokti ir perteikti baroką mes tik mokomės, ir netgi nesureikšminčiai to, ar būtinai artimiausiu metu išmoksime.

Bet grįžkime prie intriguojančios lietuvių muzikos situacijos. Koncerte skambėjo ir dvių kraštutinumų pavyzdžiai, sustiprinę itarimus, jog kompozitorius ir šiandien įkvėpia ne naujos technologijos, o baroko galia ir autentiškumo paieškos. I programą buvo įtraukta baroko kerams ši kartą nepasidavusios Vaidos Striaupaitės-Beinarienės kūrinio „Protėvių laiškai“ (2009, skirto Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui) versija sopranui, obojui ar anglų ragui, vargonams, klavesinui ir styginiams, sukurta 2011 m. ansamblis „Musica humana“ iniciatyva. Kūriniję išlaikyta lietuviško folkloro dvasia, muzikinis jo audinys papildytas sutartinės, dzūkų monodinės dainos motyvais. Kūrinjų sekmingai atliko solistai Raminta Vaicekauskaitė (sopranas), Ula Čaplakaitė (fleita), Robertas Beinaris (obojas), Balsys Vaitkus (vargonai). Tiesa, kūrinys šiek tiek iškrito iš bendro festivalio konteksto, tačiau neabejoju, jog šis gražus kompozitorės ir orkestro „Musica humana“ draugystės pavyzdis ilgai gyvuos kitų koncertų programose.

Viso koncerto (galbūt ir viso festivalio) ir netgi Bacho dvasios įskūnijimo lietuvių muzikoje kulminacija laikyta vieną nuostabiausiu Algirdo Martinaičio kūriniu – Koncertą tenorui, fleitai, obojui, klavesinui ir styginiams „Musikalisch Opfer“ („Muzikinė auka“, sukurta 2000 m. Vilnius festivalio užsakymu ir skirtas Bacho jubiliejiniams metams). Tai išskirtinis kūrinys net ir paties kompozitoriaus kūrybos kontekste. Nors ten tebevyrauja religinė tematika („Abaddon“, „Silo amo tvenkinys“, „Būk pagarbintas, mano Viešpatie“, „Penkios invokacijos šv. Pranciškui“, „La Verna“, „Vigilija“, „Arma Christi“, „Anks-

tyvas lietus vėlyvas“, „Emmaus“, giesmės liturginiai tekstai, neseniai atlikta oratorių „Gailiestingumo altorius“ bei kiti kūriniai), „Muzikinė auka“ (tekstas iš Aprėkšimo Jonui, Apr. 12) sujungia religinius ir pasaulytinius, baroko ir dabarties ženklus. Apie tai byloja ne tik kūrinio idėja, bet ir pati muzikinė medžiaga, kuri, anot autoriaus, grindžiama „dviem monogramomis: B-A-C-H ir E-H-A-D; antroji hebrajų kalba Biblijoje reiškia: „Viešpats vienas ir vienintelis“. Šios dvi temos koncenteplazdena nuolat kisdamos.“ Viešpats ir Bachas (dažnai gretinami muzikų pasiskymuose) čia telpa viename muzikiniame altoriuje. Tai yra ir bendražmogiškas kodas, galis būti priimtinas įvairių šalių klausytojams. Gaila, jog kūrinys nekeliauja po Europos scenas – papuoštų bei kokį festivali. Idomu, kaip jis atliktu užsieniečiai? Lietuvoje „Muzikinė auka“ su orkestru „Musica humana“ yra atlikusi ne viena solistų sudėtis (beje, yra ir kūrinys tokiu pavadinimu obojui solo). Šio koncerto solistai Mindaugas Zimkus (tenoras), Ula Čaplakaitė (fleita), Robertas Beinaris (obojas), Balsys Vaitkus (vargonai). Tiesa, kūrinys šiek tiek iškrito iš bendro festivalio konteksto, tačiau neabejoju, jog šis gražus kompozitorės ir orkestro „Musica humana“ draugystės pavyzdis ilgai gyvuos kitų koncertų programose.

Šiai ar taip, „Muzikinė auka“ turėti ir dar vieną prasmę. Tai simbolika mažos tautos akistata su didinguoju Europos baroku, savotiškas revanšas – jei ne Bacho epochoje, tai bent dabar. Ir nors, kaip paaikiėjo, yra ne vienas kompozitorius, pasirengęsi revanšui, A. Martinaičio „Musikalisch Opfer“ yra ta sunkioji artilerija, kuri taško į ši pulius visokius istorinius bei kultūrinius nepritekius ir euronepilnvertiškumo kompleksus.

Taip Bachas ir sužlugdė lietuvių muzikos avangardą, užkrėtęs daugelio kūrėjų sąmonę barokinės Metaforos – kaip įžvalgumo, sumanomo ir dvasios pilnatvės – troškimu.

Išspūtusios sielos

Apie „Trupės liūdi“ ir Birutės Mar spektaklius

Milda Brukštutė

Jeigu visi naudotuosi subanaliniu galimybėmis, mūlo operoms neberekūtu scenaristų. Būtų bantintojai, pritaikantys serialams kad ir Ericho Marios Remarque'o kūrybą ar Levo Tolstojaus „Aną Kareniną“... Laimė, ne visi jaučia poreiki gadinti gera literatūrą, ir kai taip nutinka, bent jau man vis dar neatrodo, kad tai natūralu. Daž-

„Mano vardas Čarlis“

niausiai vis dar renkamasi kas nors daugiau ar mažiau iš savo žanro. Su klasikos sušiuolaikinimu tai neturi nieko bendra, kalbu apie pastatumus, nepretenduojančius beveik į jokią interpretaciją.

Pažiūrėjusi Birutės Mar premjerą „Laiškai į niekur“ pagalvojau – tiek to, gal nė neverta apie tai kalbėti. Tačiau žiūrint „Trupės liūdi“

spektaklį „Mano vardas Čarlis“ apniko labai panašus pasipiktinimo jausmas, tad, atrodo, tinka pasvarsstyti, kur slypi jų panašumas.

Visų pirmą, abiem atvejais pasirinkta atvira, nuoširdi ir jauki literatūra: Birutės Mar spektaklis parremtas Rainerio Marios Rilke's, Marinos Cvetajevo, Boriso Pasternako laiškais, o „Trupės liūdi“ – Danielio Keyeso romanu „Gėlės Alžiberto“ ir Mokytojos santykų raidą, Aistė Lasytė tarytum miegojo, į viską reaguodama vienodai atsainiai, nors ji atliko net ne vieną, o kelis vaidmenis (tai galima suprasti iš besikeičiančių vardų, kuriais i ją kreipiamasi).

Neapsieita ir be tam tikrų pasirinkto teksto pakeitimų. Pavyzdžiu, Čarlis pradėjo daug skaityti, romane jis skaitė klasiką – „Didžiųjų Getebi“, „Žvelk, angele, į savo būstą“, tačiau spektaklyje šalia to (o gal viejoje to, nepamenę) nuskambėjo „Moterys meluoja geriau“, „Sekosas ir miestas“. Mano manymu, čia bent kiek atlaidesnis paaškinimas galėtų būti nebent tokis: aktoriai tiesiog pamiršo teksta ir vieninteliai jų galvose užsilikę kūrinių pavadinimai buvo štai tokie... Kitas pavyzdys: Čarlis įsimylė savo mokytoją ir užuot paméginės nuoširdžiai išreikšti savo jausmus griebia jai už krūties ir kvailai sukioja. Tuos mokyklinius pokštus galima būtų vardyti be pa-

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS

„Laiškai į niekur“

čia literatūra buvo pasinaudota labai specifiškai. Pasirinktos tik tam tikros romano dalys, kuriose Čarlis išties elgiasi keistai, bet atsisakyta tokio elgesio paaiškinimo.

Neapsieita ir be tam tikrų pasirinkto teksto pakeitimų. Pavyzdžiu, Čarlis pradėjo daug skaityti, romane jis skaitė klasiką – „Didžiųjų Getebi“, „Žvelk, angele, į savo būstą“, tačiau spektaklyje šalia to (o gal viejoje to, nepamenę) nuskambėjo „Moterys meluoja geriau“, „Sekosas ir miestas“. Mano manymu, čia bent kiek atlaidesnis paaškinimas galėtų būti nebent tokis: aktoriai tiesiog pamiršo teksta ir vieninteliai jų galvose užsilikę kūrinių pavadinimai buvo štai tokie... Kitas pavyzdys: Čarlis įsimylė savo mokytoją ir užuot paméginės nuoširdžiai išreikšti savo jausmus griebia jai už krūties ir kvailai sukioja. Tuos mokyklinius pokštus galima būtų vardyti be pa-

liošos. Lyg kūrėjai būtų iškėlę sau užduotį nukenksminti kickvienu bent kiek sudėtingesnę mintį. Ilgai galvojau kodėl: norėdami pasityčioti iš Čarlio, pritaikyti kūrinių siandinei? Vis dėlto panašiai, kad imituodami šmaikštumą (šmaikštudamai šiaip sau, bet kur ir bet kada), ką irgi galima sieti su tuo pačiu išspūtimo momentu.

Birutė Mar taip pat nukenksmina pasirinktą literatūrą. Kickvienu jautresnę akimirka ji sėda skambinti prie pianino, sukeldama išpūdį, kad akompanuojama kokiam nors trečiolėliui su smuikeliu (ne teatre, greičiau per egzaminą muzikos mokykloje). O jeigu Marina Cvetajeva rašo apie meilę, neišvengiamai šiuos žodžius palydi ir ilgesingas didelių akių žvilgsnis (toks pat kaip Salomėjos Nérės ar Unės Babickaitės ankstesniuose aktorės pastatymuose). Ši kartą tai ypač komiška,

nes Vytauto Anužio Rilke, kuriamas eilutės dedikuojamos, su jautrumu bei poezija turi mažai ką bendra. Jis veikiau atstovauja atbukusio, atsainaus valstiečio tipui. Beje, panašiai atrodė ir veikėjų bendravimas spektaklyje „Mano vardas Čarlis“ – Šarūnui Banevičiui vis bandant vaidinti jo ir Mokytojos santykį raią, Aistė Lasytė tarytum miegojo, į viską reaguodama vienodai atsainiai, nors ji atliko net ne vieną, o kelis vaidmenis (tai galima suprasti iš besikeičiančių vardų, kuriais i ją kreipiamasi).

Vis dėlto gilintis į atlikėjų ar režisierų profesionalumą šiuo atveju nematau nė menkiausio reikalo. Mane labiau domina sugebėjimas viskā apversti taip, kad nė neįmanoma atsiribojus klausyti teksto. Paliginti su šiaisiai, vien tik supažindinantys žiūrovą su neskaityta pjese spektakliai atrodo pasiekę visai nemazai. O šiuo atveju, viskā pritempiant prie savęs (ne prie idėjos!), net ir teksto originalo kaip nebūta. Manau, daug kam užteko perskaičiati Birutės Mar spektaklio aprašymą, kad susidarytų pakankamai aišku būsimo spektaklio vaizdą. Su „Trupe liūdi“ – panašiai, nors čia ir galima šiokia tokia išlyga, vis dėlto jie dar gana (deja, jau nebetinka žodis „labai“) jauni.

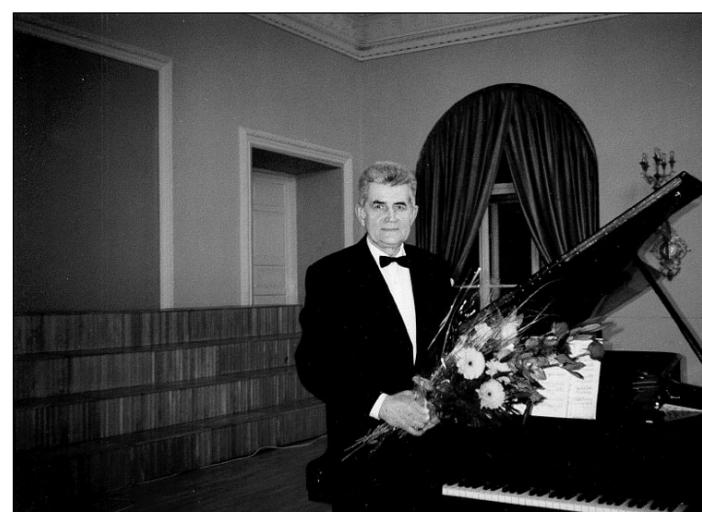
Pagaliau supratau, kodėl taip pykau dėl gadinamos literatūros dar net nenučiusi į šiuos spektaklius. Dėl to, kad iš anksto galima nujausti, jog vieną ar kitą kūrinių jie pavers savimi, o patys liks nė kiek nepasikeitę.

In memoriam

Eugenijus Ignatonis (1935–2013)

2013 m. vasario 7 d. mirė pianistas, pedagogas, humanitarinių mokslo daktaras, profesorius Eugenijus Ignatonis (1935–2013). Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje profesorius Eugenijus Ignatonis dėstė nuo 1958-ųjų. Buvo Pedagogikos katedros vedėjas (1974–1986), Fortepijono ir muzikologijos fakulteto dekanas (1989–1994), ilgametis mokslo ir meno prorektorius (1994–2005), dėstė metodikos disciplinas, vadovavo moksliniams darbams.

Yra parašės ir išleidęs knygų Lietuvos ir pasaulio fortėpijoninės muzikos temomis („XX amžiaus pianistai“, „Pianisto studijų įvadas“, „Variacijos fortėpijonų dueto tema (Rūta ir Zbignevas Ibelhauptai)“, straipsnių rinkinį „Alma Mater et pianista“, domėjosi Aleksandro Skriabino fenomenu, koncertuose skambino jo kūriniai, netgi skaitė paskaitą „A. Skriabinas ir lietuvių fortėpijonų menas“ Maskvos A. Skriabino muziejuje. Iki paskutinės dienos profesorius rašė straipsnius, recenzijas, domėjosi įvairių sričių (ypač teatro) meniniu gyvenimu, buvo įvykių sūkuryje. Mėgo pedagoginį darbą, kasdien mynė taką į Lietuvos muzikos ir teatro akade-

miją (beje, skaitė paskaitas ir kituose universitetuose), susitikdavo su kolegomis, studentais, jaunatviškai bendravo ir be paliovos tobulinosi bei domėjosi visomis naujovėmis. Kaip yra pats sakęs, „mokausi (bent jau stengiuosi mokyti) iš visų – ypač iš jaunimo. Kickvienas mokinys buvo ir yra mano mokytojas. Ypač didėjant metų atstumui, artėja abipusio supratimo galimybė.“

Tikras dvasios aristokratas Eugenijus Ignatonis įkūnijo vieną svarbiausią nykstančių vertybų – patarą ir atmintį. Būtent jis aplinkydavo visus besitraukiančius iš aktyvaus gyvenimo, skatinė kūrybinę viltį. Tai jis nuolat paryškinavo jau nykstančius išėjusių kon-

Anonsai

LMTA diskusijų ciklas „Dialogų cechias“

Vasario 11 d. 19 val. prasidėjo dar vienas Lietuvos muzikos ir teatro akademijos 80-mečiui skirtų renginių ciklas „Dialogų cechias“. Visus metus vyksiančių diskusijų tikslas – atverti Akademiją visuomenei, kelti aktualius klausimus, provokuoti įvairių meno sričių atstovų minčių sankryžas, susumuoti LMTA praeiti, apčiuopti dabartį ir ižvelgti ateities perspektyvas.

„Dialogų cechias“ pristatys naujį LMTA erdvę – Teatro cechą (Kosciuškos g. 10). Ten, kur kadaise buvo Sluškų rūmuose įsikūrusios profesinės mokyklos metalo cechias, įrenginėjama kamerinė, bet šiuolaičinius reikalavimus atitinkanti teatrų salė, kur savo jėgas galės išbandyti būsimi aktoriai ir režisieriai.

Pirmosios diskusijos tema – „80 LMTA metų. Ar tai daug?“. Diskusijoje, kurios užduotis – įvardyti Akademijos, kaip menų universitetą, dabarties problematiką, dalyvauja: LMTA rektorius Zbignevas Ibelhauptas, Lietuvos mokslo tarybos Mokslo programų skyriaus vedėjas Eugenijus Stumbrys. Diskusiją moderuos teatrų kritikas Vaidas Jauniškis.

„Dialogų cechias“ – vieta, kur susitiks muzikai ir teatralai, kino kūrėjai ir šokėjai, praktikai ir teoretikai,

profesoriai ir studentai, Akademija ir tie, kurie yra už jos durų.

Svarbus „Dialogų cechias“ tikslas – pakviesti dialogui neretai autonominėskai veikiančias LMTA muzikų ir teatralų, šokėjų ir kino kūrėjų bendruomenes, diskutuojant vienytis į bendrą esamų ir būsimų Lietuvos menininkų cechą.

2013 m. pirmajį pusmetį „Dialogų cechias“ pristatys šešias diskusijas. „Dialogų cecho“ susitikimai vyks pirmadieniais 19 val. Visos diskusijos bus filmuojamos ir dedamos į interneto svetainę www.lmta.lt.

Kovo 4-osios tema: „Muzika ir teatras: sankirtos ir sutapimai“ (moderatorė – muzikologė Judita Žukienė); kovo 25 d. vyks diskusija „Kūrėjas/vadybininkas: kultūros rinkos blogybė ar išsigelbėjimas?“ (moderatorius – operos dainininkas Jonas Sakalauskas); balandžio 15 d. potencialieiams LMTA studentams bus pristatomos Akademijos galimybės diskusijoje „LTMA Lietuvoje. Kodėl verta studijuoti čia?“ (moderatorė – muzikologė Vida Umbrasienė); gegužės 6 d. vyks teorijos ir praktikos jungčių paieškos (moderatorė – teatrolė Vlada Kalpokaitė); gegužės 27 d. „Dialogų cechias“ kalbės apie „LMTA Europoje ir pasaulyje“ (moderuojas teatrolė Elo-Bajorinienė).

LMTA INF.

**KAIP MINIOS LIETUVOS PROFESIONALŲ DAILININKŲ PRAŽILO,
LAUKDAMI NIEKAD NEPASIRODŽIUOSIS KULTŪROS VADYBOS,
OTUO TARPU JUOS LINKEŠMINO SAVIM PATENKINTA SLIŽIO MOTERIS**

Atviros erdvės

Lino Jusionio tapybos paroda „Tik sniege liko žymės“ galerijoje „Vartai“

Aušra Marčiulaitytė

Minimalizmas – pirmoji mintis vos pažvelgus į paveikslus. Bet ir iškart aišku, kad tai dar ne viskas. Labiausiai į akis krenta glotnūs spalvų plotai ir atvira erdvė – plokštumos apytuštės ir jose itin nedaug objektų. Pavieksluose vyrauja geometrinės struktūros, nėra apčiuopiamos temos, o vientisi spalvų laukai hipnotizuoją, provokuoją patiemus išvesti tai, kas slypi už paveikslų rėmo. Nė viename iš eksponuotų tapybos darbų nerasisime nieko įasmens. Taip yra, nes pagrindinis Lino Jusionio paveikslų objektais, ko gero, yra erdvė – atvira, neapibrėžta ir kalbanti. Menininko erdvė (per nutylejimą) pasakoja apie tai, kas paslėpta, ko negalime pamatyti. Šį pasakojimą papildo ir pakreipia paveikslų pavadinimas: „Apsikeitimas“, „Ekrane buvo audra“, „Kurių tai dieną, kurių tai naktį – nepamenau“. Tokio pobūdžio pavadinimai kartu su ribų neturinčia erdvė lemia tai, kad kūrinio suvokimas labiausiai priklauso nuo žiūrovo.

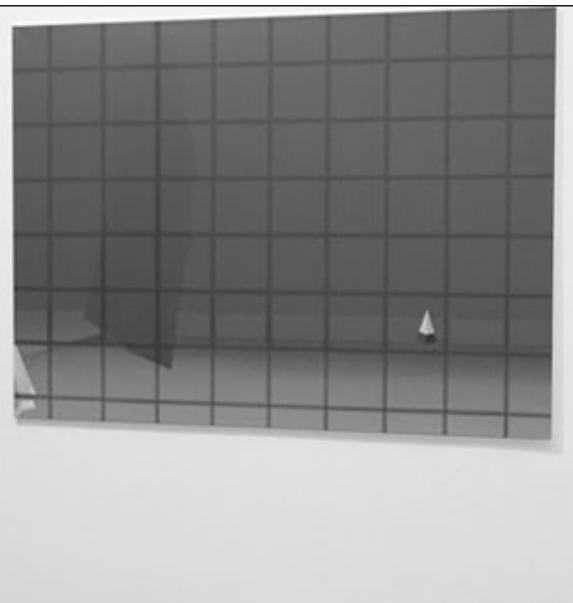
Vis dėlto erdvė sukuria ne tik išorinių minčių laukianti naratyvą, jos neapibrėžtumas pretenduoja perteikti ir gilesnes mintis. Pavyzdžiu, galima galvoti apie žmogaus ir erdvės santykį, galbūt vienišuma, (ne)gebėjimą susivokti laike ar išliekamajā

vaizdo vertę. Mano nuomone, būtent šie dalykai labiausiai „persišviečia“ pro iššvarintą paveikslų paviršių ir išorinę ramybę. Man, ko gero, ryškiausiai kyla abejonė dėl tokio vaizdo išliekamosios vertės. Juk ne viskas, ką mes matome ar matome, yra tokios pačios svarbos, todėl vaizduojami objektais ir jų fragmentuškumas verčia mąstyti apie jų pasirinkimą: kokią vietą menininko gyvenime jie užemė ir ką jie jam iš tiesų reiškia. Debesysvirš miesto bokštų, vingiuojantis žaibas, metalinės konstrukcijos – mums tai tik nereikšmingos detalės, užfiksotas drobėje, sužadinančios nedaug sentimentų, tačiau kurstančios daug klausimų ir galimų minties vystymo krypčių.

Švelni paveikslų faktūra, ramūs, beveik nematomi potėpiai ir lygus tarsi nopolruotas paviršius sukuria ramybės išpūdį. Menininkas žiūrovui suteikia tik nuorodas. L. Jusionio paveikslai – tarsi ekrane sustabdytas kadras, iškirptas iš gyvenimo ar filmo ir pateiktas žiūrovui. Autorius, remdamasis kadravimo principu, dalija erdvę į momentus, kurie, nors ir įgavę beveik abstraktų vaizdą, vis dėlto išsaugo naratyvo užuomazgą. Todėl kiekvienas žiūrovus gali savaij iškibti atpažystamo fragmento pagal savo būseną ir galimybes, savaij išnaudoti neapibrėžtu-

Linas Jusionis. Ekspozicijos fragmentas

A. VALIAUGOS NUOTR.

mo teikiamas privilegijas ar nepatogumus. Vienus toks neaiškumas džiugins kaip nauj galimybę, kitus baugins kaip nestabilumo išraiška. Parodos pavadinimas – „Tik sniege liko žymės“ – atspindi dažną šio autoriaus tapyboje kaitos temą ir prabėgančio laiko motyvą. Vieniši, laikę sustingę objektais primena apie visa ko laikinumą. Šiuo atžvilgiu galerijoje eksponuojami dailininko darbai primena Giorgio de Chirico kūrybą. Tačiau L. Jusionis akcentuoja ne slegiančią vienatvę ar nelaimės nuo-

jautą, o erdvę – paslaptingą ir viliojančią. Menininko kūryboje erdvė ne tik užpilda paveikslų plokštumą ar sukuria nuotaiką, ji – pagrindinis ir tikrasis paveikslų objektas, pasakotojas bei grandis, jungiantis meno kūrinį su žiūrovu.

L. Jusionio kūryba patraukia savo išoriniu paprastumu bei sugerbėjimu įtraukti stebėtoją į paveikslų erdvę. Taip pat žavi dailininko gebėjimas minimaliomis išraiškos priemonėmis sukurti stiprus efekta. Ilgesys, neapibrėžta svajonė bei

švelni melancholia – tai žymės, kuriomis paženklinta L. Jusionio tapybos darbų paroda. Išėjusi iš parodos nenustojo svarstyti, kodėl menininkas vis akcentuoja netvarumą, lyg mėgintų jį sustabdyti? Tikriausiai to nesuzinosiu. Tačiau tokia kūryba visuomet lieka ypač atvira interpretacijoms.

Paroda veikia iki vasario 23 d.
Galerija „Vartai“ (Vilniaus g. 39, Vilnius)
Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val.,
šeštadienį 12–16 val.

Drugeliai tarp skalbinių

ATKELTA IŠ 1 PSL.

Nesunku suprasti, kodėl gamta ir jos formos dabar išgyvena tokį estetizavimą ir absoliutų žavėjimą. Kvėpavimas mišku veikia kaip natūralus narkotikas, nuo kurio galvoje lengvai spragsi ir akyse susitelkia migla. Gamta yra visuotinai išsiilgta ir dėl to išimylėta. Tačiau kuo dažniau prieš akis pralekia tie patys kruopščiai realistiški elniukai ar pelėdėtės, švytruojantys tai ragais, tai dideliausiomis akimis, tuo labiau stipričia nuojauta, kad dailininkai tik atkakliai bando išmokti kalbą, kurios nickada nemokės né vienas iš mūsų.

Pamenu, kaip praėjusį rudenį vaikštinėjau Lauros Garbštienės „Laikino meno fonde“ galerijoje „Vartai“, apžiūrinėdama jos asmeninį nuodingų augalų herbariumą. Jau tada perskrodė mintis, kad džiovinti žolynai yra savaime tokie dailūs ir išbaigtai, kad jų mėgdžiojimas galiausiai palieka tik kastruotą reprodukciją, niekada nenudeginsiančią dilgėlę ir niekad snapu neįkirstiantį paukštį. Gera matytis grynas, kruopščius ir neproblematiškus kūrinius, gera justi plazdenimą ir vėja, tačiau galų gale pasigendu laisvės ir improvizacijos, drąsesnio ieškimo ir didesnio atotrūkio.

Vis dar čiaudėdama drugeliais pasuku į dešinę, kur gamtinį keičia

Laura Selmistrathyte. „Naktiniai I“, „Naktiniai II“. 2013 m.

L. BLAŽIŪNO NUOTR.

kultūrinis pasaulis. Kultūra neatsiejama nuo drabužių, o drabužiams reikia audinių. Čia jie ir dominuoja, atskirti nuo pavergiančių kūnų. Laura Selmistrathyte apie savo parodą kalba lakoniškai ir tiesiai: „tai ne teiginys / ne moralas / ne taisyklė. / [...] / tai audinys. / tai tyla. / [...] / trapi riba tarp buvimo / nebuvimo, žinojimo / nežinojimo, apčiuopiamo / nepažystamo“. Pirmąją ribą pamatai iškart. Tik viename antspaude, baltų naktinukų portrete, matomas ryškus spalvų kontrastas. Visi kiti,

rodos, tuo ištirps ir persikels į kažkokią tik kūriniams skirtą, žmogui nepasiekiamą anapusybę. Vėlgi dominoja lengvumas – tikrai nepaprasta, kaip jis nesunyksta po tiekios medžio klišės spaudimų. Nieko labai individualizuoto darbuose nėra – jie tyčia neiškalbingi (juk tai „ne teiginys“ ir „ne moralas“). Matyt, kad rėždama, spausdama ir tepdama dažus menininkė iš tikrujų audė, visiškai ištikima kiekvienai klostei. Kaip ir Lino Blažiūno parodoje, čia rodomas grynos formos, tik dar

tyresnės ir tylesnės. Menininkė traukia į paviršių savaiminį audinio sakralumą ir tiesmukai atsisako bet kokių asociacijų, nuo kurių negaliu pabėgti žiūrėdama. Tenka vytis iš galvos mintis apie trapumo ir nekalbtės manifestus ir Magritte'o paveiksluose apvyniotas sapno žmonių galvas. Bandau nurengti nuo audinio prasmes, pamiršti, koks jis neįšengiamas ir svarbus, kaip jis ne-retai tampa pirmiai ir paskutine riba tarp kūnų. Tik taip lieku tyluje ir tušumoje, kurioje apčiuopiu audi-

nį jdomumą. Net jei nežinia, kas uždengta, greitai pasidaro aišku: šioje parodoje Laura Selmistrathyte atidengė mano bejegiskumą. Po kelių ratų tuštuma susidrumščia ir salėje pakvimpia švariais namų skalbiniais bei dažuotomis studijomis, kur natūrmortai drapiruojami atliekamomis staltiesėmis. Vos laikau si ant ribos – jau tuoj pradesių kurti nematomą kūną naktiniuose, pradesių ieškoti, kas iškelia paklodės kauburėlius ir užkabina kampus, kas apšviečia ir užmeta šešlius. O autorė nenori, kad tai daryčiau, todėl apsisuku ir susitaikau su minim, kad metas išeiti.

Atsiduriu vėl laiptinėje tarp priesingų krypčių ir skirtingų pasaulių. Ir nors ši kartą kultūra tarsi laimėjo amžinančią dvikovą, pažerusį idomėnių argumentų ir labiau netikėtų įžvalgų, turbūt seniai buvau mačiusi tokią šitų sferų harmoniją ir pusiausvyrą. Gal tik vasara, drugeliai manant tarp džiovinamų paklodžių. Grižtu į pilką tirpstantį miestą beveik laukdama, kol kelią perbėgs paklydusi lapė.

Paroda veikia iki vasario 16 d.
Vilniaus grafikos meno centro galerija „Kairė-dešinė“ (Latako g. 3, Vilnius)
Dirba antradienį–penktadienį 11–18 val., šeštadienį 11–15 val.

Tai, ko žodžiai niekad neišreikščiau

Pokalbis su menininku Nerijumi Erminu

Danutė Gambickaitė

Ar atsimeni savo pirmą parodą?

Buvo tokia, kai dar studijavau Telšiuose. Mano pirmoji paroda įvyko mokyklos, kurioje mokiausi, koridoriuje. Pristačiau tik grafiką, skulptūrai eksponuoti nebuvu sėlygų.

Kada tai buvo?

Regis, 1995 m., bet tiksliai nepamenų. Tuo metu atrodė, kad dėstytojai „kiša“ akademinių piešimą, o taip norėjosi „pasitašyt“, norėjosi laisvės. Tokiomis parodomis bandėme neva tai priešintis (nors tu priesi gal ir nebuvu). Tie mano grafikos darbei buvo gana romantiski. Parodos pavadinimo jau ir nepamenu, o gal jo net ir nebuvu. Tie darbai turėt būti yra išlikę, bet jau nežinau kur.

O kada jau pradėjai ką nors daryti kaip skulptorius?

Irgi Telšiuose, toje pačioje mokykloje. Buvo sunkūs laikai, nebuvavo interneto, informacija gana sunkiai pasiekiamā. Šiek tiek žinai, kad kažkas kažkur daroma, bet nieko aiškuas ir tikslaus. Labiausiai tais laikais sekiau ir domėjaus Navakui ir Šnipu. Vartydavau žurnalus, kuriuos pavykdavo rasti Telšiuose, į Vilnių juk dažnai neprivažinėsi, brangu. Nueini, būdavo, Telšiuose į biblioteką, tai randi tik kažkokius bulgariečių žurnalus apie Brancusį ir pan. Brancussi man buvo kažkoks „kosmosas“, pasižemiai kirvi ir „pavarai“, pridariau visokių „a la brancussi“, bet paroda buvo surengta jau ne mokykloje, o mieste, parodų salėje. Prieto visokios vietinės „grietinėlės“... Atsimenu, kad kažkokie svarbūs žmonės iš trikotažo skyrius padovanovo megztini. Dar ir dabar turiu, bet kur aš jį padėjau?! Toks Telšių stiliaus, su kažkokiom siuvinėtomis detaliomis. Tuomet labai modernus buvo, dabar irgi labai stilings būtų, reikėtų susirasti, gerai dabar atrodyčiau su tokium. Paskui dar darėm parodėlę ir pozicijos (ne mano) skaitymą vienoj Kretingos arbatinėj. Dar vėliau jau per Duonį (Donatas Jankauskas, – aut. past.) pradėjau labiau reikštis ir profesine prasme. Duonis Telšiuose organizavo gatvės meno simpoziumus, tai ten pradėjau po truputį žymėtis, o paskui jau ir į Vilnių persikeliau, pradėjau mokytis Dailės akademijos Skulptūros katedroje.

Ar visada norėjai būti skulptoriu-mi?

Net nežinau... Kai studijavau Telšiuose, mano disciplina buvo labiau akcentuojama kaip akmens apdirbimas, anksčiau taip ir vadinosi – ne „skulptūra“, o „meninis akmens apdirbimas“, vėliau pervađino į „skulptūrą“. Na, išmokom akmens taštyti, dabar visai neblogai pritaikau gyvenime. Tiesą sakant, iš pradžių, kai dar gyvenau Klaipėdoje, mokiausi profesinėje laivų remonto mokykloje. Ir laivuose esu dirbęs, prieš tai

dar mokiausi sporto mokykloje.

Ką sportavai?

Irklavimą, o paskui po profesinės mokyklos išėjau iš tėvų, pradėjau dirbtį, keliauti. Pėstute į Kaliningradą nuočiau (toks žygis buvo), praleidau darbo dieną ir išmetė iš darbo. Galvojau, kad reikia kažką daryt, o tuo metu mano brolis (Andrius Erminas, – aut. past.) mokėsi Telšiuose. Pažiūrėdavau į jo nuotraukas su visokiais įdomiais „baliukais“ ir sugalvojau pabandyti dar ir ten pasimokyti, kaip tik kitą dieną turėjo būti stojamieji. Pasakiau broliui, o jis man – „ar tu durnas? Ar tu bent esi paîsės kada nors? Tu stok į Kauną, į kokius nors vytelių pynėjus ar dar ką nors.“ Bet visgi norėjau į skulptūrą, tai brolis pamokė šio bei to per naktį ir ištojau.

Tavo instalacijas dažniausiai galima atpažinti ir identifikuoti kaip tavo kūrinį. Nežinau kodėl, bet šioje „Vartų“ galerijos parodoje atsiradusi religinė tema man pasirodė kiek netikėta. Ką naujo ši eksponavimui atnešė tau pačiam? Kuo ji kitokia, palyginti su ankstesnėmis?

Kad ēmiausiai religinės temos, tai čia tikrai ne naujovė. Pavyzdžiu, mano bakalauriniame darbe ji irgi buvo labai svarbi. Ten buvo toks kryžius su laidais, kaip nuoroda į liaudies skulptūros motyvą – šv. Pranciškų su stigmatomis. Bet ir gyvenime man šis klausimas aktualus. Manau, kad žmogus yra tikintis, nors jis save laiko, pavyzdžiu, ateistu. Žmogus negali gyventi be tikėjimo, kažkaip ir kažkuo jis vis tiek tiki. Galvodaumas apie šią parodą, planavau varoti krikščionišką terminiją, nes taip man labiau priimtina. Tačiau tai yra tiesiog kalbėjimas apie abstraktų tikėjimą ir tą žmogaus būseną, jausmą, kai kažkuo tikima – kaip jis tuo metu jaučiasi, kas vyksta jo viduje, kai nebeveikia sąmonė.

Manai, kad tikėjimas nepriklauso nuo sąmonės?

Manau, kad jis toks kažkoks julinis arba aš tiesiog kalbu apie tokį julinį tikėjimą. Kaip ir tie, pavyzdžiu, deformuoti baldai (menininko kūrybos motyvas, – aut. past.) jau kažkur naudojau. Kaip koks muzikantas imu ir aranžuoju kūrinius, tada jie visai kitaip suskamba. Man toks aranžavimas keilia dar didesnį džiaugsmą nei visai naujo darbo sukūrimas. Atgaivini ir parodai seną darbą kitaip. Iš pradžių maniau, kad šią parodą bandysiu daryti kitaip nei ankstesnes. Svarčiau, kad reikia pabandyti kurti platesniams žiūrovų ratiui, gal reikėtų iutrauktis kokių nors POP elementų. Kristaus portretas turi šioklio tokio „popšiukumo“, bet galų gale man atrodo, kad viskas visai skonengai išejo. Popšiukumą stengiausi prislopinti įtraukdamas tokius objektus kaip peilis su „bambariu“.

Atrodo, lyg dailė būtų mažiausiai „kalbi“ iš visų menų. Galbūt vaiz-

Nerijus Erminas. „Marijos Magdalietės kabinetas“. 2012–2013 m.

Nerijus Erminas. „Tai, kas nematoma“. 2012–2013 m.

A. VALIAUGOS NUOTRAUKOS

dus sudėtingiausia artikulioti?

Sunku pasakyti. Kaip menininkas, tiesiog esu išpratęs taip išsakyti savo mintis, ir toks būdas atrodo paraprasciausias. Tikrai nesu geras verbalinės kalbos žinovas. Vaizdais ir vaizdiniais galiu daryti tai, ko žodžiai niekad neišreikščiau.

Kalbant apie žodžius ir pavadinimus, papasakok daugiau apie tas dvi instalacijas, kurias pristatai parodoje. Kodėl tokie pavadinimai? Ir apie tau labai būdingą rastų arba kasdieniškų objektų atsiradimą kūrikyje. Man visada buvo labai įdomus tavo gebėjimas subtiliai ir jautriai į instalacijas įterpti rastus objektus.

Pavadinčiau juos ne rastais objektais, bet mano sukurtais ir iš naujo rastais. Pavyzdžiu, pelke ar medelį (instaliacijos fragmentai, – aut. past.) jau kažkur naudojau. Kaip koks muzikantas imu ir aranžuoju kūrinius, tada jie visai kitaip suskamba. Man toks aranžavimas keilia dar didesnį džiaugsmą nei visai naujo darbo sukūrimas. Atgaivini ir parodai seną darbą kitaip. Iš pradžių maniau, kad šią parodą bandysiu daryti kitaip nei ankstesnes. Svarčiau, kad reikia pabandyti kurti platesniams žiūrovų ratiui, gal reikėtų iutrauktis kokių nors POP elementų. Kristaus portretas turi šioklio tokio „popšiukumo“, bet galų gale man atrodo, kad viskas visai skonengai išejo. Popšiukumą stengiausi prislopinti įtraukdamas tokius objektus kaip peilis su „bambariu“.

Man tai vienas įdomiausiai objektų parodoje, papasakok apie jį.

Peilis „bambaras“ mano galvoje

muzika ir staiga atcina nušvitimas, imi ir pasijauti visiškai ne vietoj, toks nuogas, o jis čia, žiūri į tame.

Tokia siurrealistinė nuotaika. Dažnai girdžiu, kad kalbėdami apie tavo kūrinius žmonės vis pamini siurrealumą, siurrealizmą. Koks tavo santiukis su šia savoka? Pastebėjau, kad šiuolaikiniai menininkai jos dažnai baidosi.

Mano atveju ryšys su siurrealumu stiprus. Puikiai matau šią savoką savo kūryboj. Mano vonioj yra veidrodis, kurį esu naudojės savo parodose. Tiesiog apverčiu jį ir prikabinu stiklinę, o tai vadiniu „Siurrealu“, todėl siurrealizmas man priimtinias. Dar uždedu Jericho rožes, žinai, kas tai yra?

Taip, toks augalas – dykumas rožės. Gali ilgai išbūti sudžiūvęs, o pa-merktas į vandenį ima ir atgyja.

Kai nusipirkau tą rožę, prie jos buvo labai gražus aprašymas, kurį naudoju ir parodose. Jericho rožė ten gražiai aprašyta kaip Marijos gėlėlę, ir dar visokių abrakadabra prirašyta – visa tai aš irgi vadinau siurrealizmu.

Siurrealumas tavo kūryboje man visad atrodė toks labiau estetinis, na, tie visaip išlankstyti baldai ir pan.

Taip, galbūt. Bet nesistengiu taip kurti labai sąmoningai, tiesiog vaizduoju nerealybę realiomis priemonėmis, nors, kita vertus, tai vis tiek yra realu. Ir tai, kas siurrealu, kūrija galiausiai irgi yra realu.

Kokie šiuolaikiniai Lietuvos menininkai tau patinka ir ką manai apie Lietuvos šiuolaikinio meno sceną?

Patinka Donatas Jankauskas dėl pankškumo, chuliganiškumo. Dar Žilvinas Landžbergas, o iš truputį vyresnės kartos tai, žinoma, Navakas ir Šnipas. Kai dar net negalvau apie akademiją, jau mokiausi iš jų vartydamas žurnalus, tada nė ne maniau, jog kada nors su jais bendrausiu. O kalbant apie šiuolaikinį meną, tai man atrodo, kad dabar labai daug kas vyksta internte, virtualiai, ir ten asmenybes sunkiai užfiksuoti, labiau pastebi vaizdus nei jų kūrėjus. Man atrodo, kad dabar yra kaitos, lūžio metas. Parodoje „Lietuvos dailė. 18 parodų“ pasijuoto, kad kai kurie menininkai (aš tarp jų) buvo labiau reikalingi erdvei užpildyti, kažkokiai vizualumo spragai užlipdyti. Aš pats niekada nesiveržiu į tokias parodas, nesu labai komunikabilus, bet kai kas nors pakviečia, mielai dalyvauju.

Buvo smagu pabendrauti. Ačiū už pokalbi!

Paroda veikia iki vasario 23 d. Galerija „Vartai“ (Vilniaus g. 39, Vilnius) Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val., šeštadienį 12–16 val.

Filmai nedega

Pirmieji Berlinalės įspūdžiai

Živilė Pipinytė

Kad ir kaip sau žadėčiau išminčiai rinkti filmus, festivalis įtraukia į nervingą ritmą, kai nori pamatyti kuo daugiau naujienų iš viso pasailio. Žinoma, štai laikais naujienas galima susirasti ne tik piratiniuose tinklalapiuose, bet didelio ekrano ir tos akimirkos, kai salėje užgesta šviesa, neatstos niekas. Berlinalė šiemet man prasidėjo pavėluotai, bet jau beveik galiu tvirtinti, kad konkursinė programa įdomėnė ir įvairesnė už pernykštę. Nors su šiuo teiginiu, ko gero, nesutiks kai kurie vokiečių žurnalistai – jie tradiciškai peikia konkursą. Man programa pasirodė solidesnė ne tik todėl, kad konkurse atsirado daugiau vienos Vidurio ir Rytų Europos filmams. Konkursas gana įvairus, ypač turint omenyje šių dienų kino situaciją, kai jauni kūrėjai mano, jog meniškas kinas būtinai turi būti apie mirtį, seksą ir prievertą. Vienas tokių filmų pavyzdys taip pat atsidūrė konkurse. Tai garsaus reklamų kūrėjo iš Švedijos Fredriko Bondo de-

tino ir pavydaus tipo (Mads Mikkelsen), šis iškart pradeda persekioti pagrindinį personažą. Vaikinas nuolat bendrauja su narkomanais, banditais, pakvaišliais, ryja neaiškius tabletės, mato haliucinacijas, bėga nuo persekiotojų, bet, deja, nesužadina nė menkiausios žiūrovų užuojautos.

Viso to fonas – aplieistas, aptrupėjės Bukareštą, tiksliau, toji Europos dalis, kuri Vakarų gyventojams atrodo pavojingas ir laukinis kraštas. Čia gali vykti bet kas, todėl scenaristams ir neverta stengtis. Kai herojus idiotas, o jo poelgiai niekuo nepagrįsti, paprastai ekrane atsiranda daug seksu, nuogu kūnų ir krauso. Šie dirgikliai turi kompensuoti psychologizmą ir dramatizmą. Man regis, lietuviškosios „Auroros“ autorė Kristina Buozytė taip pat sekā šiomis madomis, bet Bondas aukštų vertinimų nesulaukė. Festivalio žurnalo „Screen International“ kritikai filmą įvertino mažiausiai balais.

Kol kas geriausių vertinimų sulaukė Čilės režisierius Sebastiano Lelio filmas „Glorija“ („Gloria“).

„Auksas“

„Glorija“

žmona ir dvi suaugusios dukterys viškai nuo jo priklausomos. Glorija supažindina Rodolfą su savo vaikais ir buvusių vyrų, tik Rodolfa, regis, nepasirengęs tokiam ryšiui, kokio reikia Glorijai. Išskyrimas su juo bus skausmingas, bet Glorija nesirengia palūžti.

Visą filmą Lelio nepaleidžia savo herojės iš akių. Nuolatos būdama kadre aktorė Paulina Garcia apdovanoja savo herojė sudėtinga ir subtilia jausmų ir išgyvenimų gama. Ryžtinga ar sutrikusi, laiminga ar prislėgtą Glorija niekad neatrodys monotonika ar lėkšta. Net tada, kai, atrodytų, ryšys su Rodolfu ims ištiesi akyse, ji nepraras noro būti laiminga. Režisierius ir aktorė Glorijos būsenas kartais pateikia ir neslepdamis ironijos: automobilije ir namuose moteris klausosi 7-ojo dešimtmecio hitų ir aktyviai jiems priaudina, tarsi tai būtų ne dainos, o užkalbėjimai sau. Tie hitai skambiai ir šokių vakarėliuose. Ironiškas komentaras (ar herojės autokomentaras) yra lyg atsvara subtiliai nufilmuotoms erotinėms scenoms, kai nebejauni ir netobuli filmo herojų kūnai patiria aistrą. Bet tai tik vienas filmo sluoksnių. Lelio ir Garcia juk pasakoja ne tik konkretą Glorijos istoriją, subtiliai fiksuodami jos nuotaikų pokyčius, neišsakytas vilčias ar nusivylimus. Tai ir filmas apie sugebėjimą išsaugoti savo esmę, bū-

kais. Režisierius bando stilizuoti klasikinį vesterną, gražiai nufilmuoti gamtos vaizdai dvelkia didybe (ir atvirukais), bet iškart akivaizdu, kad kelionė pasmerkta žlugti. Vienas po kito krinta arkliai, susurga ar mirsta kelautojai, o arklininkai dar vejas du ginkluoti vyrai, pasiryžę atkerstyti jam už savo nužudytą broli. Tačiau finale ryžtingoji Ana, kad ir likusi viena, nuspręs keliauti toliau. Suprantu, kad filmas – tarsi himnas moters tvirtybei, jos sugebėjimui išlikti, išgyventi bet kokiomis aplinkybėmis, bet „Auksas“ trūkumai taip pat akivaizdūs: režisierius net nebando pakilti virš pasakojamos istorijos, ieškoti paslėptų prasmų, ir jam katastrofiškai stinga humoras.

Nežinau, ar tai nauja akademizmo tendencija, bet panašių filmų spėjau pamatyti ir daugiau. Taip ir nesupratau, kam Guillomme'ui Niclou prireikė vėl perkelti į ekraną Denis Diderot „Vienuočę“ („La Religieuse“). Ekranizacija stilizinga, jauna aktorė Pauline Etienne žavi, merginą persekojančią abatę suvaidinusi Isabelle Huppert kone satyriška, tačiau tokis įspūdis, kad režisierius atsisako bet kokios interpretacijos, todėl tokis filmas geriau tiktų literatūros pamokoms, o ne Berlinalės konkursui.

Berlyne visada džiugina retrospektivos. Siūlytinė vadinas „Veimaro prisielitimas“ („Weimar Touch“), ji skirta vokiečių filmų ir vokiečių režisieriams, kurie Hitleriui atėjus į valdžią buvo priversti kurti svetur, įtakai pašauliniams kinui. Retrospektiva prikėlė ne vieną užmirštą filmą, tokį kaip 1951 m. JAV Josepho Losey sukurtą „M“. Tai klasikinio Fritzo Lango filmo „M“ perdibinys, jo veiksmas perkeltas į pokario Ameriką, Los Andželą.

Filmas buvo sukurtas pačiame Holivudo ragam medžioklės, kurios auka tapo ir režisierius, įkarstyje, todėl apsauktas komunistiniu ir beveik nerodytas. Berlinalės žiūrovams restauruotą filmą gyvai pristatė abiejų „M“ prodiuserio sūnus, 1951-aisiais dirbęs Losey vykdymuoju prodiuseriu Haroldas Nebenzalis. Skambiai tariant, tokie susitikimai sugrąžina tikėjimą kino nemirtingumu.

„Vienuolė“

biutas „Būtina Čarlio Kantrimeno mirtis“ („The Necessary Death of Charlie Countryman“). Infantiliškas filmo herojus Čarlis (Shia LaBeouf) motinos mirties valandą išgirsta, kaip ji liepia jam vykti į Bukareštą. Lėktuve ant vaikino peties miršta pagyvenęs rumunas, bet ir jis Čarliui apsireiškia iškart po mirties ir liepia surasti dukterį. Mergina (Evan Rachel Wood) groja violončele operoje, yra ištekėjusi už įtar-

Jo herojė – penkiasdešimt aštuonečių išskyrusi moteris Glorija. Ji dar dirba, bet jaučiasi vieniša, nes vairai jau turi savo gyvenimą ir motiną prisimena retai. Glorija lanko jogą, juoko terapiją ir kitokius dabar madingus užsiėmimus, bet jai stanga meilės ir seksu. Ji – aktyvi šokių „tiems, kam per ...“ lankytoga. Vieiną vakarą čia Glorija sutinka Rodolfa, parsiveda ji namo, praleidžia kartu naktį. Rodolfas išskyręs, bet

met speciali lietuviškų filmų programą bus pristatoma Bresto (Prancūzija) bei svarbiausiuose Bulgarijos ir Portugalijos tarptautinių trumpametražių filmų festivaliuose.

Su tokiais reikšmingais rezultatais sugrįžo Lietuvos kino astovai iš vasario 4–8 d. Prancūzijoje vykusių trumpametražių filmų festivalio mugės. Ten pirmą kartą lietuviškas kinas buvo pristatomas nacionaliniame stende.

Pasak Rimantės Daugėlaitės, „Lithuanian shorts“ vadovės, Lietuva Klermone-Ferane buvo išskirtinė naujokė, pirmoji iš Baltijos šalių pristačiusi savo filmus, todėl neliko nepastebėta.

Jau aišku, kad šiemet arba kitą-

„Festivalio mugės organizatoriai ypač džiaugėsi, kad šiemet pagaliau tapome trumpametražių filmų pašaulinės bendruomenės dalimi. Mūsų stendą gausiai lankė kino profesionalai, su debitu festivalyje pasveikino ir miesto meras. Tai pui-ki reklama visai mūsų šalies kino pramonei“, – sakė R. Daugėlaitė.

Lietuvos stendą aplankę kino festivalių organizatorai, televizijų astovai ir platinantojai ne tik domėjos Lietuvoje kuriamais filmais ar jų stilistika, bet ir filmų gamybos benddarbiavimo galimybėmis. Mugėje įvyko susitikimai su didžiųjų Europos televizijų ARTE (Vokietija), „Canal+“ (Prancūzija), „TV3 Ca-

talunya“ (Ispanija) atstovais. Tikėtina, kad artimiausiu metu lietuviški trumpos filmų pasirodys šių kanalų programose.

„Neabejoju, kad lietuvių trumpos filmai vis plačiau pasklisi po pasaulį. Mugėje surengtas penkių ryškiausių lietuvių filmų scansas buvo sėkminges. Vadinasi, kino žmonėms esame įdomi šalis, kurianti patrauklų kiną. Itin daug teigiamų atsiliepimų sulaukė festivalio konkursinėje programoje rodyta Oksanas Burajos juosta „Liza, namo!“. Jai prognozuojama ilga kelionė po tarptautinius festivalius“, – sakė „Lithuanian shorts“ projektų koordinatorė Marija Razgutė.

Stende taip pat buvo išdalinti keli šimtai „Lithuanian shorts“ katalogų su pastarojo meto mūsų šalių kūrėjų darbais, DVD filmų rinktinės.

Šiemet „Lithuanian shorts“ komanda planuoja populiarinti lietuviškus trumpus filmus ir prestižinio Kanų kino festivalio „Short Film Corner“ programoje, aplankykite Oberhauzeno, Hamburgo, Tamperės trumpametražių filmų festivalius.

„Lithuanian shorts“ projektą Klermone-Ferane iš dalies finansuoja VšĮ „Versli Lietuva“.

PAGAL RENGĖJU INF.

Rodo TV

Nugalimos ir nenugalimos silpnybės

Šventinis savaitgalis nuteikia rimtai. Išvertus į lietuvių kalbą, tai reiškia, kad per nacionalinę televiziją bus daug minčių, kalbų ir muziejus dvasios. Manau, kad ne vienas politikas taip ir išsivaizduoja laimingą ir neprieklausomą Lietuvą – visų konservatyvių dorybių muziejų po atviru dangumi. Bet muziejuje juk negvenama. Gyvenama tarp gyvų žmonių ir gyvų idėjų. Tačiau šventinių valstybės vadovų kalbos vis dažniau signalizuoją, kad būtent tu gyvujų kaip ir nėra. Tik nutrinta plokšteliė apie patriotizmą, kuris tapo emigracijos antoniu.

Komercinės televizijos neigia bet kokį rintumą, todėl ši savaitgalį bandys patraukti nematytais filmais. Vieną tokį atradau net aš ir nekantriai jo laukiu. Tai pirmasis vieno originaliausių šių dienų JAV režisierius Paulo Thome Andersono pilnametražis filmas „*Sékmės aštuntukas*“ (*TV3, šiąnakt, 15 d. 23.55*), sukurtas dar prieš režisierius išgarsinusias „Pasieliusias naktis“. Po to buvo „*Magnolija*“, „*Bus kraujo*“ ir pernai Venecijoje apdovanotas „*Meistras*“, kurio Lietuvoje vis dar nepamatyti.

„Sékmės aštuntuko“ herojus Džonas prarado viską. Jis sėdėjo ir svajojo apie puodelį kavos. Ir tada pro šalį ėjės ponas Sidnėjus pavažino vargšeli pusryčiais ir papasakojo, kaip galima užsidirbti daug pinigu. Taip Džonas tapo profesionaliu lošėju ir jam viskas sekësi, kol jis mylo padavėjā Klementiną...

Ankstyvieji garsių režisierių filmai įdomūs, nes juose gali ižvelgti būsimos stiliaus ištakas, iš laiko distancijos sekti, kaip kūrėjas atskirkto svetimą įtaką, o kartais net ir išduoda save. Laimė, Andersonui, tai, regis, negresia.

Lošimas – ne vieno šios savaitės filmo tema. Paulo McGuiganas 2006 m. filmo „*Laimingas skaičius*

Dougo Limano 2010 m. „*Sąžinin-gas žaidimas*“ (*TV3, 17 d. 22.15*) paruoštas tikrais faktais, o jo herojė CŽV agentė Valerie Plame net parašė knygą, kuri iš dalies ir tapo filmo pagrindu. Plame vadovavo grupėi, 2002–2007 m. slapta tyrusiai, ar Irake gali būti masinio naikinimo ginklas. Jos vyras diplomatas Joe Wilsonas turėjo irodyti, kad Nige-

do prievertą. Paulo Haggiso filmo „*Trys įtempstos dienos*“ (*TV3, šiąvakar, 15 d. 21.10*) herojus Džonas Brenanas (Russell Crowe) tai žino puikiai. Jis laimingai gyvencio kartu su žmona Lara (Elizabeth Banks) ir sūnumi, kol vieną dieną žmona apkaltina įvykdžiusi žmogžudystę. Net ir praėjus trejiems metams po teismo nuosprendžio, Džonas daro vis-

„Karaliaus kalba“

rijoje išgaunamą uraną perka ir Irakas. Spaudojo kilus diskusijai, tikrąją Plame profesiją demaskavo vienas Vašingtono žurnalistas. Prezidento Busho administracija moters neapgynė, jos karjera, net gryybė pakibė ant plauko. Jai teko gelbėti savo reputaciją, karjerą ir šeimą. Pagrindinį vaidmenį filme sukūrė Naomi Watts.

Ją pamatysime dar viename šios savaitės filme – Michaelio Haneke's 2007 m. „*Pakvaišiusiuose žaidimuose*“ (*BTV, 16 d. 23.20*). Tai – paties Haneke's filmo „*Smagūs žaidimėliai*“ (1997) perdirbinys, kurtas JAV. Watts vaidinama Ana kartu su vyru ir sūnumi atvyksta praleisti vasaros villoje prie ežero. Bet netrukus ramybę sudrumsčia jauni labai mandagus vyruskai. Taip prasideda košmaras, prievertos, žiaurumo puota, kurią sau surengia nekviečiasi svečiai.

Manau, kad pastebėjote: Hane-

ką, kad irodytu žmonos nekaltumą. Kai tai nepasiseka, jis nusprendžia organizuoti jos pabėgimą.

Šis filmas – prancūzų režisierius Fredo Cavaye „*Jai*“ perdirbinys. Scenaristas ir režisierius Paulas Haggis (beje, pelnės „Oskarą“ už filmą „*Avariija*“) yra sakęs, kad scenarijus buvo vertas Hitchcocko: jis pasakoja apie normalų žmogų, kuris iš nevilties imasi neįtikėtinų veiksmų.

Arteja dar viena „*Oskarų*“ ceremonija, todėl *LNK* (*19 d. 22.35*) pri-mins filmą, kuris 82-oje ceremonijoje pelnė net šešias statulėles. Tai Kathryn Bigelow „*Išminuoto-jų būrys*“ (2010). Jo veiksmas nukels į Iraką, kur ypatingas būrys vykdo sudėtingą misiją – nukenks-minti bombas ir kitokius sprogmenis gyvenamuosiuke kvartaluose ir karo mūšių laukuose. Išminuotojų visur laukia pavojai, juolab kad ir situacija šalyje primena parako sta-

Pirmoji „*Oskarų*“ už režisūrą apdovanota moteris neslepija, kad jai patinka reportažinių stilius. Jis, beje, būdingas ir dabar Lietuvoje rodomam naujausiam Bigelow filmui „Taikinys nr. 1“. Režisierė yra sakiusi, kad kurdama „*Išminuotojų būry*“ norėjo priversti žiūrovus atsi-durti kareivų vietoje, išgyventi tai, ką patiria jie.

Tiem, kuriems labiau rūpi ne kareivų, o karalių gyvenimai, *TV3* (*16 d. 20.40*) parodys taip pat „*Oskarų*“ apdovanotą Tomo Hooperio „*Karaliaus kalbą*“. Filmas apie D. Britanijos karalių Jurgį VI, kuris karaliumi tapo netikėtai pats sau, po to, kai sosto atsisakė jo brolis Edvardas VIII (Guy Pierce), manau, ir pamokomas, ir įkvepiantis. Jurgis VI buvo mikčius, bet lemtingą akimirką, kai iškilo grėsmė šaliui, jis pasakė istorinę kalbą, kuri suvienijo tautą. Filmas pasakoja karaliaus (Colin Firth) ir keistuolio logopeda (Geoffrey Rush) santyklių istoriją, tiksliau, pasakoja apie tai, kaip vienas žmogus padeda kitam nugalėti savo silpnumą.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

„Trys įtempstos dienos“

kitas“ (*BTV, 21 d. 22.30*) herojui Slevinui taip pat nesiseka. Namai bus parduoti iš varžytinių, mergina išėjo pas kitą, ir draugas Slevinui siūlo laikinai pagyventi jo bute Niujorke. Štai čia ir prasidėja didysis žaidimas. Jî ima medžioti gangsteris Bosas. Vaikinas tampa taikiniu išjungti televizorius: siužetas supintas pagal dabar madingas taisykles, kai pabaigoje viskas apsivercė aukšty kojom.

ke mégsta šokiruoti. Pirmasis filmas buvo trilogijos, kurios temą pats režisierius pavadino „emociiniu aplėdėjimu“, dalis. Pasak Haneke's, jis norėjo parodyti prievertą tokią, kokia ji yra iš tikrujų, nes daugumoje amerikiečių filmų prieverta tampa vartojimo produkto. „*Pakvaiš žai-dimai*“ pasižymi neįtikėtina ištikimybė originaliu: net pagrindinio namo dekoracijos buvo atkurto laikantis tikslų pirmojo filmo proporciją.

Banalu, bet prieverta visada gimi-

Bibliografinės žinios

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Autobiografijos bandymas / Vanda Zaborskaitė ; sudarė Virgilija Stonytė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 383, [1] p. : iliustr. – Tiražas 1200 egz. – ISBN 978-9986-39-742-7 (jr.)

Atodūsiai žemės balti : eileraščiai / Terėzė Staraišinskė-Račienė ; [iliustracijos Giedrės Račytės]. – [Šiauliai : Titnagas], 2012 (Šiauliai : Titnagas). – 120 p. : iliustr. – Tiražas 350 egz. – ISBN 978-9955-613-42-2 (jr.)

Baimės nuojauta : [romanas] / Karin Slaughter ; iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : BALTO print). – 421, [1] p. – Tiražas 1400 egz. – ISBN 978-609-01-0825-3 (jr.) : [31 Lt 72 ct]

Bedievė : [jaudinant vieno gyvenimo istorija] / Ayaan Hirsi Ali ; iš anglų kalbos vertė Liudmila Petkevičiūtė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : BALTO print). – 470, [9] p. : iliustr., faks., portr. – Tiražas 2400 egz. – ISBN 978-609-01-0821-5 (jr.) : [31 Lt 72 ct]

Belaikiant : prozos rinkinė / Ignas Šeinius ; [sudarė Sigutė Radzevičienė]. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 667, [1] p. : portr. – (Lietuvių literatūros lobynas: XX amžius : LLL / visuomeninė redaktorių taryba: Viktorija Daujotytė ... [et al.], ISSN 1822-2307 ; Nr. 29). – Tiražas 2500 egz. – ISBN 978-9986-39-743-4 (jr.)

Dykumų gėlė / Waris Dirie su Cathleen Miller ; iš anglų kalbos vertė Irma Palumickaitė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Kaunas : Spindulio sp.). – 252, [2] p., [4] iliustr. lap. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-01-0306-7 (jr.) : [18 Lt 36 ct]

Gytagoginda : [draminė lyrinė poema] / Džajadave ; iš sanskrito kalbos vertė Čarita Hirsli ; iš anglų kalbos vertė Liudmila Petkevičiūtė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : BALTO print). – 470, [9] p. : iliustr. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-459-117-4 (jr.) : [15 Lt 6 ct]

Kitapus veidrodžio : romanė / Irena Buivydaitė. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : Spauda). – 346, [2] p. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-01-0814-7 (jr.) : [23 Lt 24 ct]

Kobra : [trileris] / Frederick Forsyth ; iš anglų kalbos vertė Osvaldas J. Aleksi. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2013] (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 335, [1] p. – Virš. antr. ir aut. nenurodyti. – Tiražas 1700 egz. – ISBN 978-9955-23-642-9 (jr.)

Paržaius dienoraštis : (prancūziskos sielos paslaptys) : (2009–2012) : optimizmo vadovėlis / Jaroslavas Melnikas. – Vilnius : Alma littera, 2013 (Vilnius : Spauda). – 174, [2] p. : iliustr. – Tiražas 3000 egz. – ISBN 978-609-01-0815-4 (jr.)

Pasaulis bus kaip visuomet : šiuolaikinė latvių poezijos antologija / sudarė ir vertė, [žinias apie autorius paraše] Erika Drungytė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012 (Vilnius : Standartų sp.). – 207, [1] p. : iliustr. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-9986-39-738-0 (jr.)

Ponios Bovari duktė : romanė / Linda Urbach ; iš anglų kalbos vertė Regina Šeškuvičienė. – Vilnius : Gimtasis žodis, 2013 (Gargždai (Klaipėdos r.) : Print-it). – 574, [2] p. – Tiražas [2000] egz. – ISBN 978-9955-16-428-9 (jr.)

Reportažas iš kiaušinio : apskymai / Vidas Morkūnas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012 (Vilnius : Standartų sp.). – 106, [3] p. – Tiražas 800 egz. – ISBN 978-9986-39-740-3 (jr.)

Strekaza : romanė / Urdinė Radzevičiūtė. – Vilnius : „Baltų lankų“ leidyba, [2013] (Kaunas : Spindulio sp.). – 109, [1] p. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-9955-23-637-5 (jr.)

Svetimos ir savos : moterų tapatumai naujausioje britų ir prancūzų moterų literatūroje : monografija / Eglė Kačkutė ; Vilnius universitetas. – Vilnius : Vilnius universitetas : Vilnius universiteto leidykla, 2012 (Vilnius : Baltijos kopija). – 286, [1] p. – Tiražas 300 egz. – ISBN 978-609-459-118-1 : [28 Lt 51 ct]

Šlapias spalis : novelės / Marijus Gailius. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2012 (Vilnius : BALTO print). – 118, [2] p. – (Pirmoji knyga : PK). – Tiražas 700 egz. – ISBN 978-9986-39-741-0

Ta prasme... : humoreskos / Jonas Katkevičius ; [iliustracijos knygos autoriaus]. – 2-oji laida. – Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaišiadorys : Printėja). – 231, [1] p. : iliustr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-9955-902-43-0

Tėvo lopšinė : [romanė] / Alma Čepienė. – Vilnius : Metodika, 2012 (Kaunas : Spindulio sp.). – 367, [1] p. – Tiražas [1200] egz. – ISBN 978-609-444-100-4 (jr.)

Vilties angelai : eileraščiai / Aldona Mankutė-Kurševičienė ; [dailininkė Gražina Cecilia Milukaitė-Zemaitienė]. – Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaunas : Spindulio sp.). – 118, [2] p. : iliustr., faks. – Knyga skiriama Palaimintojo Jurgio Matulaičio (1871–1927) ir Jono Mačiulio-Maironio (1862–1932) metams. – Tiražas 500 egz. – ISBN 978-609-445-121-8 (jr.)

Žemės ir laiko spalvos : eileraščių rinkinys / Leonas Milčius ; [iliustravimo knygos autoriaus]. – 2-oji lida. – Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaišiadorys : Printėja). – 231, [1] p. : iliustr. – Tiražas 200 egz. – ISBN 978-9955-508-36-6

Žodžio spalvos : [neregių ir silpnaregių kūrybos] almanachas / sudarytojai Juozas Valentukevičius, Janina Vileikiienė. – Vilnius : Lietuvos aklujų biblioteka, 2012. – ISSN 1822-8364

[T.] 3. – 2012. – 211 p. : portr. – Tiražas 340 egz.

PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ.
LIETUVOS NAC. M. MAŽYVO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS

2013 m. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas parėmė savaitraščio projektą „Sostinės kultūros ženkli“ 98 tūkst. Lt

Parodos	Maironio lietuvių literatūros muziejuς	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS		
Nacionalinė dailės galerija		
Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija iki 17 d. – paroda „Minios“ Paroda „Maršas. Iljos Fišerio 1946–1953 metų fotografijos“ Paroda „Apie praeivius ir kaimynus“	Galerija „Kairė-dešinė“ <i>Latako g. 3</i> iki 16 d. – Lino Blažiūno darbų ciklas „Baltas drugelis“ Lauros Selmastrytės medžio raižinių ciklas „Tai audinys“	Dailė „Sugrižimai“ (skirta išeivių rašytojų kultūriam gyvenimui Vokietijoje ir Austrijoje 1944–1950 metais) „Maironis ir jo epocha.palieku visą mano judomajį turą“ – iš Maironio lietuvių literatūros muziejaus rinkiniu Algimantui Mackui (1932–1964) skirta paroda „Laiko akimirksniai šviečia amžinybės kelią“ (Vandai Zaborskaite – 90) Fotomenininko Alberto Švenčionio „Lietuvos pilialkalniai“ nuo 18 d. – Kaliningrado miesto dailės mokyklos vaikų piešinių paroda „Donelaičio pasaulis“
Vilniaus paveikslų galerija	Pamėnkalnio galerija	
Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai iki 17 d. – paroda „Jonas Rustemas – dailininkas ir pedagogas“, skirta dailininko 250-osioms gimimo metinėms	Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i> iki 23 d. – Nerijaus Ermino paroda Lino Jusionio paroda „Tik sniege liko žymės“	
Radvilių rūmai	Marijos ir Jurgo Šlapelių muziejus	
<i>Vilniaus g. 24</i> Tarptautinė paroda „Sidabro amžius. Rusų dailė Baltijos šalių kolekcijose. 1890–1930“	<i>Pilies g. 40</i> nuo 15 d. – paroda „Lietuviškas atvirukas XX a. pirmaisiais dešimtmeciais“	Knygos Rengiantis knygų mugei, į vertingų leidinių sąrašą būtina įtraukti naują Jolitos Mulevičiūtės knygą „Besotis žvilgsnis: Lietuvos dailė ir vizualioji kultūra 1865–1914“ (Vilnius, Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2012). Pasitelkusi platesnę vaizdotyros prieigą autorė išnarsito kelis konkretiūs dailės atvejus ir apverčia jų suvokių lyg pasukus kaleidoskopą. Kultūros tyrimas įtraukia kaip geriausias detektyvas.
Lietuvos nacionalinis muziejus	Meno niša	
Naujasis arsenolas	<i>J. Basanavičiaus g. 1/3</i> nuo 19 d. – Linos Zavadskės ir Mariaus Zavadskio paroda „Vaisiai ir daržovės“	Muzika Vasario 16-ąjį 18.45 Nacionalinėje filharmonijoje – Vaclovo Augustino „Maldos už Tėvynę“ premjera. Taip pat skambės Juozo Gruodžio, Algirdo Martinaičio, Eduardo Balsio, Vytauto Miškinio, Aleksandro Kačanausko, Balio Dvariono, Arvydo Malcio kūriniai.
Arsenalo g. 1 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių buities kultūra Kryždirbystė „Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918–1940 m.“ Primityvios tapybos paroda Paroda „Lietuvių šventimo draugija „Rytas“	Galerija „Katinėlis & gaidelis“ www.katinelis-&-gaidelis.com Dainiaus Liškevičiaus piešinių paroda „Pradžia“	
Kazio Varnelio namai-muziejus	Šv. Jono gatvės galerija	
<i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44	<i>Šv. Jono g. 11</i> iki 16 d. – Sigito Dackevičiūtės skulptūros paroda Algio Kasparavičiaus paroda „Ikandin savęs“	
Bažnytinio paveldo muziejus	Žydų kultūros informacijos centras	
Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Paroda „Relikvijos ir relikvijoriai“ Paroda „Atraskime savajį paveldą: Lentvario bažnyčia ir jos dekoras. 1905–1943“ Paroda „Lukiškių Dievo Motina. Kad būtų atvilygios sudiržusios širdys...“	<i>Mėsiniu g. 3A</i> Fotografijų paroda „Litvakų paveldas Baltrusijoje“	
Šiuolaikinio meno centras	Vilniaus rotušė	
Vokiečių g. 2 Donato Jankausko skulptūrinė instalacija „Sekmadienis“ Annos Jermolaewos ir Audronės Vaupšienės paroda „Lyg ir gržimas namo“	<i>Didžioji g. 31</i> Viktoro Binkio ir Gedimino Pranckūno fotoparoda „Liumentai“	
Modernaus meno centras	Galerija „Kunstkamera“	
Literatų g. 8 Scenografinių paroda „Ant ribos“	<i>Ligoninės g. 4</i> iki 23 d. – Vladislovo Žiliaus (1939–2012) kūrybos paroda „Švytėjimai“	
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Lietuvių kalbos institutas	
Parodų salės „Titanikas“	Beatričės Grincevičiūtės butas-muziejus	
<i>Maironio g. 3</i> iki 23 d. – Aldonos Keturakienės paroda „Ritmai“ Romualdo Inčirausko metalo plastikos paroda „Durbė, Žalgiris ir dar kai kas...“ nuo 15 d. – paroda „LT Identity: 10 metų tapatybės“	<i>A. Vienuolio g. 12/1</i> iki 20 d. – Eglės Ulčinskaitės paroda „Neregėto laiko dabartyje“	
Tekstilės galerija „Artifex“	Galerija „Šofar“	
<i>Gaono g. 1</i> VDA Tekstilės katedros trečio kurso studentų paroda „Atvira“ (Mariana Fediuk, Toma Kisieliūtė, Justė Krupavičiūtė, Ieva Baltrėnaitė, Emilė Sidaravičiūtė)	<i>Mėsiniu g. 3A/5</i> Viliaus Daugilio tapybos paroda „Laiškai Eglutėi“	
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“	KAUNAS	
<i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba; XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	M. Žilinsko dailės galerija	
Telšių galerija	Kauno paveikslų galerija	
<i>Kęstučio g. 3</i> Tapybos paroda, skirta Kristijono Donelaičio 300 m. sukūčiai Tamaros Vasiliauskienės paroda „Pasaulis pro pasakų veidrodį“	<i>K. Donelaičio g. 16</i> XX a. 7–8-ojo dešimtmečio lietuvių dailininkų kūrybos ekspozicija; Algimanto Miškinio Lietuvos dailės kolekcijos ekspozicija	
Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus	„Žalgirio“ arena	
<i>V. Putvininkio g. 55</i> Paroda „Tautų arenos. Paryžius 1937“	<i>Karaliaus Mindaugo pr. 50</i> iki 18 d. – Eugenijus Varkulevičiaus-Varklio tapybos paroda „Peizažas“	
Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus	KLAIPĖDA	
<i>V. Putvininkio g. 64</i> Aušros Barzdakaitės-Vaitkūnienės paroda	Lietuvos dailės muziejaus Prano Domšaičio galerija	
	<i>Liepų g. 33</i> Prano Domšaičio tapybos, dailininko marijisto Česlovo Janušo (1907–1993, JAV) kūrinių „Prie Baltijos ir prie Atlanto“ eksponavimai, Vytauto Kašubos kūrybos ekspozicija „Žmogaus misterija“	
	Spektakliai	
	VILNIUS	
	Nacionalinis operos ir baleto teatras	
	15 d. 18.30 – P. Čaikovskio „SPRAGTUKAS“. Dir. – M. Staškus	
	17 d. 12 val. – K. Chačaturiano „ČIPOLINAS“. Dir. – A. Šulčys	
	21, 23 d. 18.30 – G. Puccini „MADAM BATERFLAI“. Dir. – M. Staškus	
	22 d. 18.30 – P. Čaikovskio „MIEGANČIOJI GRAŽUOLĖ“. Dir. – R. Šervenikas	
	24 d. 15 val. – B. Pawłowski „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“. Dir. – A. Šulčys	
	LIETUVOS NACIONALINIS DRAMOS TEATRAS	
	Mirus Mamai, užjaučiame ir visa širdimi esame kartu su mylima kolege ŽIVILE PIPINYTE.	
	LMTA MENO ISTORIJOS IR TEORIJOS KATEDRA	

OKT/Vilniaus miesto teatras	22 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – C. Graužinio „DRASI ŠALIS“ (LIETUVOS DIENA). Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“) 23 d. 12 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „LAI LAI LAI“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“) 23 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – C. Graužinio „VISKAS ARBA NIEKO“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“) 24 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „SENELÉS PASAKA“. Rež. – A. Giniotis (teatro laboratorija „Atviras ratus“) 24 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – PREMJERA! „GAIDELIS PINIGAUTOJAS“. Rež. – Š. Datenis (launijų scenos menininkų programa „Atvira erdvė“) 24 d. 18 val. <i>Juodojoje salėje</i> – A. Kulikauskas koncertas „Kuli Family“	23 d. 18 val. – F. Leháro „LINKSMOJI NAŠLÉ“. Dir. – J. Geniušas 24 d. 12 val. – „SNIEGO KARALIENĖ“. Choreogr. – A. Jankauskas 24 d. 18 val. – I. Kálmann „BAJADERÉ“. Dir. – J. Janulevičius	ŽMONÉS“. Rež. ir insc. aut. – V. Čigogidé (Gruzija) 26 d. 18 val. – L. Gersche's „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. – D. Kazlauskas	<i>Didžiojoje salėje</i> – ciklas „Migruojanti akademija“. Dalyvauja IV tarptautinio J. Heifetzo smuikininkų konkursو dalyviai – R. Mažolytė, K. Narkevič, B. Petruskas, M. Šernaitė, S. Tankevičius, K. Tumosa, G. Žarėnaitė. Programoje J.S. Bacho, N. Paganini, F. Schuberto, C. Saint-Saenso, E. Chaussone, C. Debussy, G. Gershwin, B. Kutavičiaus kūriniai 24 d. 13 val. <i>Šv. Kazimiero bažnyčioje</i> – LMTA–80. J. Barkauskaitė (vargonai), I. Gyltė (smuikas). Programoje G. Frescobaldi, S. Scheidto, H. Scheidemann, G. Muffat, A. Vivaldi, M. Regerio kūriniai
Valstybinis jaunimo teatras	15 d. 18 val. – A. Anros „BESTIJA ŽYDROM AKIM“. Rež. – G. Makarevičius 17 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ARKLIO DOMINYKO MEILĖ“. Rež. – A. Vidžiūnas (Salė 99) 17 d. 18 val. – M. Normanu „LABANAKT, MAMA“. Rež. – A. Latėnas, G. Storpirštis (Salė 99) 22, 23 d. 18 val. – PREMJERA! K. Mitani „JUOKO AKADEMIJA“. Rež. – V. Gvozdovas, scenogr. ir kost. dail. – V. Fireras. Vaidina K. Smoriginas, S. Ivanovas 23 d. 12 val. – J. Kelero, A. Jalianiausko „PAIKA PEŁTYĘ“. Rež. – A. Jalianiauskas (Salė 99) 24 d. 12 val. – H. Verburg „PINGVINAI IR KIAUŠINIS“. Rež. – R. Kudzmanaitė (Salė 99) 24 d. 18 val. – V. Sigarevo „GUPELĖ“. Rež. – A. Lebeliūnas	15 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“. Rež. – S. Rubinovas 16 d. 18 val. – D. Zelčiūtės „KŪNO VARTAI“. Rež. – A. Dilytė 17 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR HITLERIS“. Rež. – S. Rubinovas 21 d. 18 val. – A. Volodino „PENKI VAKARA“. Rež. – A. Pociūnas 22 d. 18 val. – E. Radzinskio „KOBA“. Rež. – S. Rubinovas 23 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEŽA“. Rež. – S. Rubinovas 24 d. 12 val., 26 d. 10, 12 val. – „KAIP ATPAŽINTI RAGANĄ?“ Rež. – A. Rubinovas 24 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEŪŽAUGA“. Rež. – S. Rubinovas	15 d. 18.45 <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – iškilmingas Vasario 16-osios minėjimo koncertas. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, Kauno valstybinis choras (meno vad. ir vyr. dir. – P. Bingelis), Vilniaus m. savivaldybės kamerinis choras „Jauna muzika“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Augustinas). Solistai L. Dambrauskaitė ir M. Baronaitė (sopranai), M. Vitulskis (tenoras). Dir. – M. Pitrénas. Programa „Lietuvos istorijos, sakmės ir padavimų motyvais“ 17 d. 18 val. <i>Evangelikų liuteronų bažnyčioje</i> – IV J.S. Bacho muzikos festivalis. Ansamblis „Musica humana“, Klaipėdos mišrus choras „Aukuras“ (meno vad. ir dir. – A. Vildžiūnas). Solistai S. Šerytė (mecosopranas), R. Dubinskaitė (mecosopranas), P. Biveinis (smuikas), B. Vaitkus (klavesinas). Dir. – A. Vizgirda, A. Vildžiūnas. Programoje J.S. Bacho, A. Vivaldi kūriniai 20 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas ir dir. – S. Krylovas. Programoje F. Mendelssohn, L. van Beethoveno kūriniai 23 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė J. Daunytė (arpa). Dir. – O. Grangeanas. Programoje C.M. Von Webero, C. Reinecke's, J. Brahmo kūriniai 24 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Operos paštetas“. Lietuvos kamerinis orkestras. Solistai D. Tiškovaitė (sopranas), A. Sabulytė (sopranas), J. Sakalauskas (baritonas). Dir. – M. Pitrénas. Programoje operų arjuos, duetai, pašteto gamyba ir ragavimas 24 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> – S. Skjervoldas (baritonas), S. Okruško (fortepijonas). Programoje F. Schuberto vokalinis ciklas „Žiemos kelionė“ 24 d. 16 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – „Barokas penkiems“. Ciklo „Muzika Trakų pilijoje“ koncertas. Čiurlionio kvartetas. Dalyvauja V. Edukaitytė–Storastienė (klavesinas). Programoje „Baroko epochos kūriniai klavesinui ir styginių kvartetu“: G.Ph. Telemannas, T. Giordani	Lietuvos muzikų rėmimo fondas 20 d. 17 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – Trečiadienio koncertas. Svečiuose docentas K. Miška ir jo birynės klasius ugdytiniai. Koncertmeisterės J. Tumasonienė, R. Kanisauskaitė, B. Tubinytė-Merlo, E. Knižnikovaitė-Bure. Programoje E. Balsio, J. Juozapaičio, V. Striaupaitės-Beinarienės ir kt. kūriniai
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablonskajos „STABMELŽIAI“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – E.-E. Schmitt „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys 24 d. 12 val. – PREMJERA! H.Ch. Anderseno „UNDINÉLÉ“. Rež. – J. Ščiuckis 24 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	16 d. 12 val. – „SKRAIDANTYS MEŠKUČIAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 16 d. 16 val. – „VAIDUOKLIUKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 17 d. 12 val. – „INDÉNIUKAS KIKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 23 d. 12 val. – „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 24 d. 12 val. – „ELENYTÉ IR KIŠKIS BROLIS NARSUOLIS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė	16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	Vilniaus kamerinis teatras 16 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEŽA“. Rež. – S. Rubinovas 24 d. 18 val. – „KAIP ATPAŽINTI RAGANĄ?“ Rež. – A. Rubinovas 24 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEŪŽAUGA“. Rež. – S. Rubinovas
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablonskajos „STABMELŽIAI“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – E.-E. Schmitt „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys 24 d. 12 val. – PREMJERA! H.Ch. Anderseno „UNDINÉLÉ“. Rež. – J. Ščiuckis 24 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	16 d. 12 val. – „SKRAIDANTYS MEŠKUČIAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 16 d. 16 val. – „VAIDUOKLIUKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 17 d. 12 val. – „INDÉNIUKAS KIKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 23 d. 12 val. – „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 24 d. 12 val. – „ELENYTÉ IR KIŠKIS BROLIS NARSUOLIS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė	16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	Kauno kamerinis teatras 16 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ „PAS BLEŽA“. Rež. – S. Rubinovas 24 d. 12 val. – „KAIP ATPAŽINTI RAGANĄ?“ Rež. – A. Rubinovas 24 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEŪŽAUGA“. Rež. – S. Rubinovas
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablonskajos „STABMELŽIAI“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – E.-E. Schmitt „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys 24 d. 12 val. – PREMJERA! H.Ch. Anderseno „UNDINÉLÉ“. Rež. – J. Ščiuckis 24 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	16 d. 12 val. – „SKRAIDANTYS MEŠKUČIAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 16 d. 16 val. – „VAIDUOKLIUKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 17 d. 12 val. – „INDÉNIUKAS KIKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 23 d. 12 val. – „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 24 d. 12 val. – „ELENYTÉ IR KIŠKIS BROLIS NARSUOLIS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė	16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	Kauno lėlių teatras 16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablonskajos „STABMELŽIAI“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – E.-E. Schmitt „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys 24 d. 12 val. – PREMJERA! H.Ch. Anderseno „UNDINÉLÉ“. Rež. – J. Ščiuckis 24 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	16 d. 12 val. – „SKRAIDANTYS MEŠKUČIAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 16 d. 16 val. – „VAIDUOKLIUKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 17 d. 12 val. – „INDÉNIUKAS KIKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 23 d. 12 val. – „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 24 d. 12 val. – „ELENYTÉ IR KIŠKIS BROLIS NARSUOLIS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė	16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	Kauno lėlių teatras 16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablonskajos „STABMELŽIAI“. Rež. – J. Vaitkus 23 d. 18 val. – E.-E. Schmitt „DVIEJŲ PASAULIŲ VIEŠBUTIS“. Rež. – S. Račkys 24 d. 12 val. – PREMJERA! H.Ch. Anderseno „UNDINÉLÉ“. Rež. – J. Ščiuckis 24 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščiukas (Prancūzija)	16 d. 12 val. – „SKRAIDANTYS MEŠKUČIAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 16 d. 16 val. – „VAIDUOKLIUKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 17 d. 12 val. – „INDÉNIUKAS KIKAS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 23 d. 12 val. – „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – R. Urbanavičiūtė 24 d. 12 val. – „ELENYTÉ IR KIŠKIS BROLIS NARSUOLIS“. Rež. – R. Urbanavičiūtė	16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	Kauno lėlių teatras 16 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PASLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda 17 d. 12 val. – „KATÉS NAMAI“. Rež. – A. Stankevičius 23 d. 12 val. – „ŽVAIGŽDÉS VAIKAS“. Rež. – A. Stankevičius 24 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius
Rusų dramos teatras	17 d. 18 val. – V. Mucharjamovo „AČIŪ, MARGO!“. Rež. – J. Ščiuckis 17 d. 12 val. – S. Prokofjevas, G. Sapgiro „BATUOTAS KATINAS“. Rež. – J. Popovas 21 d. 18 val. – J.-M. Chevret „SVEIKI, EMIGRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiukas 22 d. 18 val			

„Medžioklė“

Savaitės filmai

Ištrūkės Džango ****

Ekscentriškas „galvų medžiojotas“ Šulcas (Christoph Waltz) gaudo pačius pavojingiausius laukinių Vakarų muzikantelius. Darbelis ne iš lengvųjų, todėl be gero pagalbininko neapsicisi. Bet kaip rasti tokį, kuris būtų ir patikimas, ir nelabai brangus? Juodaodis vergas béglys Džango (Jamie Foxx) – puikus kandidatas. Juolab kad jis turi ir savo motyvų – nori išgelbėti vergijoję likusių žmoną Brumhildą (Kerry Washington) ir atkerštyti sadistui plantatoriui (Leonardo DiCaprio). Naujas Quentin Tarantino filmas – fantazija spagečių vesternų ir 5-ojo dešimtmecio Holivudo filmų apie JAV Pietus tema. Kraujas liejasi gausiai, kitų tarantiniškų triukų taip pat nepristigis (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas)

Kietas riešutėlis. Puiki diena mirti ***

Ar jau pasiilgote Bruce'o Williso, vaidinančio kietą vyruką? Džonas Maklinaas atvyksta į Maskvą, kad išvaduotų iš kalėjimo savo nenuspėjamą sūnų – obuolyms nuo obels netoli nurieda. Bet šaltas Džono protas ir geležiniai raumenys ima grimzti Rusijos tikrovės voratinkliuose. Sūnus išipainiojęs į tokią keblią padėtį, kad abiem vyrams prireiks sujungti pastangas – vėl išgelbėti ne tik pasaulį, bet ir pačius save (rež. John Moore, JAV, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys)

Meilė kaip nuodai ***

...Ši vasara keturiolikmetei Anai pilna mažų ir didelių atradimų. Grįžusi vasaros atostogų iš katalikiškos internatinės mokyklos ji sužino, kad tėvas paliko šeimą. Mama ieško nusiraminimo jaunystės draugo kunigo draugijoje. Ana rūpinasi seneliu ir ruošiasi sutvirtinimo sakramentui. Tačiau bendraamžis Pjeras pažadina paauglės seksualumą. Nauji potyriai su Pjeru, daugybė neatsakyti klausimų priverčia Aną suabejoti tikėjimu, saviui, šeima. Režisierė Katell Quillélévė už šį debiutinį filmą pelnė Jeano Vigo prizą. Vaidina Clara Augarde, Lio, Michel Galabru, Stefano Cassetti, Thierry Neuvic, François Bernard (Prancūzija, 2010). (Vilnius)

Medžioklė ***

Filmas apie masinę psichožę, kurią sukélé įtarimai pedofilija. ...Po sudėtingų skyrybų keturiadesimtmetis Lukas randa naują draugę, naują darbą ir stengiasi atkurti santykius su pataugliu sūnumi. Bet jam kažkas truko. Iš pradžių atrodo, kad tai nereikšminga smulkmena. Kažkieno pastaba. Menkas melas. Bet Kalėdų išvakarėse, kai sninga ir spindi puošnios eglutės, melas ima didėti lyg sniego kamuolys. Miestelio gyventojus apima kolektinė isterija. Lukas yra priverstas kovoti už savo garbę ir gyvenimą. Lukas Thomo Vinterbergo filme suvaidinęs danų aktorius Madsas Mikkelenas pernai Kanuose apdovanotas už geriausią vyro vaidmenį (Danija, 2012). (Vilnius)

Skrydis ***

Naujame Roberto Zemeckio filme Denzelas Washingtonas vaidina patyrusį pilotą Vipą Vaitekerį, kuris išvengė avarijos ir sėkmingesiai nutupdė lėktuvą. Vipas išgelbėjo šimtus gyvybių ir visi jų vadina didvyriu. Tačiau kuo daugiau aiškėja katastrofos detalių, tuo daugiau kyla klausimų, kas iš tikrųjų įvyko lektuve. Taip pat vaidina Don Cheadle, Kelly Reilly (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas, Šiauliai)

Taikinys #1 ***

Teroristo nr. 1 Osmos Bin Ladenos medžioklė naujame „Oskaro“ laureatės Kathryn Bigelow filme parodyta jaunos CŽV agentės Majos (Jessica Chastain) akimis. Nepaisant kolegų nepasitikėjimo, biurokratijos ir daugybės kliūčių, agentei pavyksta įtikinti Pentagoną, kad reikia atakuoti slaptavietę, kur galimai slepiasi teroristas. Filmas sulaukė ir prestižinių nominacijų, ir JAV karinės vadovybės kritikos. Originalus jo pavadinimas „Zero Dark Thirty“ – tai karinis terminas, žymintis tikslų operacijos pradžios laiką. Būtent tokiu laiku JAV jūros pėstininkų būrys pradėjo vykdyti užduotį, netrukus Bin Ladenas jau buvo negyvas. Taip pat vaidina Jason Clarke, Kyle Chandler, Scott Adkins (JAV, 2012). (Vilnius)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštapaitytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markuliene

Dizainas – Jokūbas Jacobkis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

15–21 d. – Kietas riešutėlis. Puiki diena mirti (JAV) – 11.15, 13.45, 16.30, 19, 21.20 Nemirtingiųjų kronikos: nuostabūs sutvėrimai (JAV) – 12.15, 15, 17.45, 20.45 Rusų nuotykių Las Vegas (Rusija) – 12, 14, 16, 18.15, 19.15, 21.40 16 d. – G. Verdi „Rigoletas“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropolitano operos – 19.55 21 d. – Linkolnas (JAV) – 18 val. 21 d. – Gimė mylyti (Italija) – 19.25 15–21 d. – Valentinas vienas (rež. D. Ulvydas) – 11.40, 14.15, 16.45, 19.15, 21.45 15, 18–21 d. – Ana Karenina (D. Britanija) – 15, 18.20, 21.20; 16, 17 d. – 12, 15, 18.20, 21.20 15, 17–21 d. – Žuvuikas Nemo (3D, JAV) – 11, 13.30, 16.15; 16 d. – 11, 13.30 15–18, 21 d. – Žuvuikas Nemo (JAV) – 11.40, 14.20, 17 d. – 17 val. 15, 18–21 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 13.20, 15.40; 16, 17 d. – 11, 13.20, 15.40 15–21 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 13.45, 17.15, 20.40 15, 17–20 d. – Jonukas ir Grytutė. Raganų medžiojotojai (JAV) – 19.30, 22 val.; 19, 21 d. – 22 val. 15–20 d. – Skrydis (JAV) – 18, 21 val.; 21 d. – 18 val. 15–21 d. – Dubleris (Rusija) – 20.30 16, 17 d. – Legendos susivienija (JAV) – 11.20 15, 18–21 d. – Argo (JAV) – 15.15, 18, 20.45; 16, 17 d. – 12.30, 15.15, 18, 20.45 15, 18–21 d. – Vargdieniai (D. Britanija) – 18.15; 16, 17 d. – 12.15, 18.15 15–21 d. – Pi gyvenimas (JAV) – 15.30, 21.30

Forum Cinemas Akropolis

15–20 d. – Nemirtingiųjų kronikos: nuostabūs sutvėrimai (JAV) – 11.30, 14.30, 17.15, 18.15, 20.30; 21 d. – 11.30, 14.30, 17.15, 18.15 15–21 d. – Kietas riešutėlis. Puiki diena mirti (JAV) – 11.45, 14, 16.30, 18.45, 21.15 15–21 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21 val.; 19 d. – 18.15; 21 d. – 17 val. 16 d. – Piratai! Nevykčių kompanija (JAV) – 15.15 16, 17 d. – Populiari mergina (JAV) – 19 val.; 19 d. – 18.15; 21 d. – 17 val. 16 d. – Dviračiais per Altajų (rež. A. Gurevičius) – 15.30, 19.15; 17 d. – 18 val.; 20 d. – 21 val. 16 d. – Paslėptas veidas (Ispanija, Kolumbija) – 17.30; 19 d. – 18.30 16 d. – Magiškas Paryžius 3 (JAV) – 21.30; 18 d. – 21 val.; 19 d. – 20.45; 21 d. – 20 val. 17 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21 val.; 19 d. – 18 val. 17 d. – Valentinas vienas (rež. D. Ulvydas) – 22 val. 16 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 15 val.; 21 d. – 16 val. 16 d. – Valentinus vienas (rež. D. Ulvydas) – 22 val. 16 d. – Piratai! Nevykčių kompanija (JAV) – 15.15 16, 17 d. – Populiari mergina (JAV) – 19 val.; 19 d. – 18.15; 21 d. – 17 val. 16 d. – Dviračiais per Altajų (rež. A. Gurevičius) – 15.30, 19.15; 17 d. – 18 val.; 20 d. – 21 val. 16 d. – Dviračiais per Altajų (rež. A. Gurevičius) – 15.30, 19.15; 17 d. – 18 val.; 20 d. – 21 val. 16 d. – Žuvuikas Nemo (3D, JAV) – 11.15, 13.45, 16.45; Ana Karenina (D. Britanija) – 15, 18.15, 21 val.; 15, 18–21 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12.30; 16, 17 d. – 10.15, 12.30; 15–21 d. – Jonukas ir Grytutė: raganų medžiojotojai (JAV) – 21.45

Ciklas „Karsono kinas“

16 d. – Krokodilai (Vokietija) – 14 val. 17 d. – Kukis gržta (Čekija) – 14 val. 15 d. – Tyli naktis (rež. M. Martinsonas) – 17 val.; 17 d. – 14.15; 21 d. – 18.30 15 d. – 7 dienos Havanoje (Ispanija, Prancūzija) – 19 val.; 16 d. – 19.30; 17 d. – 18.30; 18 d. – 20.30; 19 d. – 21 val.; 20 d. – 20.45; 21 d. – 20.30 15 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21.30 15 d. – Karališkas romanės (Danija, Švedija, Čekija) – 17.15; 20 d. – 18 val. 15 d. – Provokuojantys užrašai (Prancūzija) – 19.30; 16 d. – 17 val.; 19 d. – 20.30; 21 d. – 15 val. 15 d. – Meilė kaip nuodai (Prancūzija) – 21.45; 16 d. – 21.15; 17 d. – 17 val.; 18 d. – 18.15; 21 d. – 15 val. 15 d. – Optimisto istorija (JAV) – 17.30; 17 d. – 20 val.; 18 d. – 18.30; 20 d. – 18.15 15 d. – Medžioklė (Danija) – 20 val.; 16 d. – 17.15; 17 d. – 16.15; 18 d. – 18 val.; 20 d. – 20.30; 21 d. – 15.30 16 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 15 val.; 21 d. – 16 val. 16 d. – Valentinus vienas (rež. D. Ulvydas) – 22 val. 16 d. – Piratai! Nevykčių kompanija (JAV) – 15.15 16, 17 d. – Populiari mergina (JAV) – 19 val.; 19 d. – 18.15; 21 d. – 17 val. 16 d. – Dviračiais per Altajų (rež. A. Gurevičius) – 15.30, 19.15; 17 d. – 18 val.; 20 d. – 21 val. 16 d. – Paslėptas veidas (Ispanija, Kolumbija) – 17.30; 19 d. – 18.30 16 d. – Magiškas Paryžius 3 (JAV) – 21.30; 18 d. – 21 val.; 19 d. – 20.45; 21 d. – 20 val. 17 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21 val.; 19 d. – 18 val. 17 d. – Valentinas vienas (rež. D. Ulvydas) – 10.30, 13, 15.30, 18, 19.15, 20.45; Žuvuikas Nemo (3D, JAV) – 11.15, 13.45, 16.45; Ana Karenina (D. Britanija) – 15, 18.15, 21 val.; 15, 18–21 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12.30, 16, 17 d. – 10.15, 12.30; 15–21 d. – Jonukas ir Grytutė: raganų medžiojotojai (JAV) – 21.45

Pasaka

15 d. – Tyli naktis (rež. M. Martinsonas) – 17 val.; 17 d. – 14.15; 21 d. – 18.30 15 d. – 7 dienos Havanoje (Ispanija, Prancūzija) – 19 val.; 16 d. – 19.30; 17 d. – 18.30; 18 d. – 20.30; 19 d. – 21 val.; 20 d. – 20.45; 21 d. – 20.30 15 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21.30 15 d. – Karališkas romanės (Danija, Švedija, Čekija) – 17.15; 20 d. – 18 val. 15 d. – Provokuojantys užrašai (Prancūzija) – 19.30; 16 d. – 17 val.; 19 d. – 20.30; 21 d. – 15 val. 15 d. – Meilė kaip nuodai (Prancūzija) – 21.45; 16 d. – 21.15; 17 d. – 17 val.; 18 d. – 18.15; 21 d. – 15 val. 15 d. – Optimisto istorija (JAV) – 17.30; 17 d. – 20 val.; 18 d. – 18.30; 20 d. – 18.15 15 d. – Medžioklė (Danija) – 20 val.; 16 d. – 17.15; 17 d. – 16.15; 18 d. – 18 val.; 20 d. – 20.30; 21 d. – 15.30 16 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 15 val.; 17 d. – 16 val.; 18 d. – 18 val. 16 d. – Valentinus vienas (rež. D. Ulvydas) – 22 val. 16 d. – Piratai! Nevykčių kompanija (JAV) – 15.15 16, 17 d. – Populiari mergina (JAV) – 19 val.; 19 d. – 18.15; 21 d. – 17 val. 16 d. – Dviračiais per Altajų (rež. A. Gurevičius) – 15.30, 19.15; 17 d. – 18 val.; 20 d. – 21 val. 16 d. – Paslėptas veidas (Ispanija, Kolumbija) – 17.30; 19 d. – 18.30 16 d. – Magiškas Paryžius 3 (JAV) – 21.30; 18 d. – 21 val.; 19 d. – 20.45; 21 d. – 20 val. 17 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 21 val.; 19 d. – 18 val. 17 d. – Valentinas vienas (rež. D. Ulvydas) – 10.30, 13, 15.30, 18, 19.15, 20.45; Žuvuikas Nemo (3D, JAV) – 11.15, 13.45, 16.45; Ana Karenina (D. Britanija) – 15, 18.15, 21 val.; 15, 18–21 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12.30, 15 val.; 16, 17 d. – 10.15, 12.30; 15–21 d. – Jonukas ir Grytutė: raganų medžiojotojai (JAV) – 21.45

Romuva

15 d. – Veidas už balso – Virgilijus Kėstutis Noreika (rež. V. Vareikytė) – 17 val.; 16 d. – 18 val.; 15 d. – Septynių psychopatai (JAV, D. Britanija) – 19 val.; 17 d. – 16 val.; 18 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 21 val.; 17 d. – 18 val.; 16 d. – Vėžliuko Semio nuotykių (Belgija) – 14 val.; 16, 17 d. – Tabu (Portugalija, Vokietija, Brazilija, Prancūzija) – 20 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

15–21 d. – Kietas riešutėlis. Puiki diena mirti (JAV) – 11.45, 14, 16.30, 18.45, 21.15 Nemirtingiųjų kronikos: nuostabūs sutvėrimai (JAV) – 10.45, 13.30, 16.15, 19, 21.30 Rusų nuotykių Las Vegas (Rusija) – 11, 13.15, 15.45, 18.30, 20.30 15–21 d. – Valentinas vienas (rež. D. Ulvydas) – 10.30, 13, 15.30, 18, 19.15, 20.45; Žuvuikas Nemo (3D, JAV) – 11.15, 13.45, 16.45; Ana Karenina (D. Britanija) – 15, 18.15, 21 val.; 15, 18–21 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12.30, 15 val.; 16, 17 d. – 10.15, 1